

L'OPINIÓ DE PALAFOLLS SOBRE LA IMMIGRACIÓ

Pseudònim: Janis Joplin

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	4
MARC TEÒRIC	6
1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS	7
1.1. Concepte	7
1.2. Classificació	7
1.3. Causes més freqüents	8
1.4. Conseqüències	10
2.LA IMMIGRACIÓ A CATALUNYA	11
2.1. Onades migratòries.....	11
2.2. Causes	18
2.3. Evolució de la població després de la crisi de 2008.....	18
2.4. Residents estrangers actualment	22
2.5. Situació legal	24
2.6. Pacte Nacional i Pla Ciutadà de Barcelona	29
2.7. Centre d'Internament per a Estrangers.....	32
3. LA IMMIGRACIÓ A PALAFOLLS	35
3.1. Padró municipal d'habitants	35
3.2 Un cas atípic.....	36
3.3. Comparació amb Malgrat de Mar i Blanes.....	37
3.4. Ajudes	38
MARC PRÀCTIC	40
4. METODOLOGIA	41
5.ANÀLISI DELS RESULTATS	42
CONCLUSIÓ	46
AGRAÏMENTS	48

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA 49

ANNEXOS.....52

- Qüestionari a la població de Palafolls
- Qüestionari a persones estrangeres a Palafolls

INTRODUCCIÓ

La immigració és un tema d'actualitat i està present en debats els quals plantegen si l'arribada de persones estrangeres aporta aspectes positius o negatius al país receptor. Pensem que és una feina complexa poder determinar l'impacte tant econòmic com social i cultural de la immigració, ja que tampoc es pot acabar d'establir perquè sempre hi haurà avantatges i desavantatges i hi pot haver opinions subjectives que donaran més importància a uns aspectes que altres.

Per aquest motiu, vam decidir que el nostre treball de recerca tractés sobre la immigració, però en comptes de concloure si aquesta és positiva o negativa, poder investigar sobre l'opinió que es té d'aquest tema. Per poder establir unes conclusions reals a través d'enquestes, analitzarem, en concret, la visió de la població de Palafolls. A més, pensem que també cal parlar sobre la situació legal d'aquest grup de gent, ja que a vegades, a l'hora d'opinar es pot no tenir en compte quines són les condicions d'aquestes persones en el lloc en el qual s'estableixen, en aquest cas, Catalunya. Les facilitats i dificultats legals que tenen els immigrants condicionen la seva situació i manera de viure, per tant, és important conèixer els problemes amb els quals es poden trobar i les ajudes que poden tenir.

A més d'escollir aquest tema perquè teníem clar que volíem dedicar el treball de recerca sobre alguna cosa que sempre ens hagués interessat, ens vam decidir a fer-ho principalment per dos motius.

El primer, per la situació que han de viure la majoria de persones que arriben d'un altre país, sense conèixer res ni ningú i sense cap ajuda per poder establir-se, normalment per motius desagradables, ja que en el seu lloc d'origen no han pogut trobar una situació econòmica estable ni còmoda per viure. Són circumstàncies complicades i delicades, en les quals molts individus pateixen la violació dels drets humans universals per la seva condició, ser immigrant. Per tant, ens importa saber si els nous arribats al territori tenen inconvenients per causes legals, com pot ser per les lleis del mateix país, o bé per causes socials, com és el rebuig que hi pot haver cap a persones provinents de fora. A més, considerem que sempre hem escoltat comentaris negatius cap a la població estrangera i ens agradaria saber si aquesta és una opinió minoritària o majoritària.

El segon motiu és perquè pensem que aquest treball es pot aprofitar per a l'orientació d'uns possibles estudis posteriors. En el nostre cas, contemplem Sociologia o Treball social com a probables opcions en aquest sentit.

L'objectiu és conèixer com ha evolucionat la immigració a Catalunya i entendre la situació d'aquests immigrants exteriors, quines són les facilitats i les dificultats amb les quals es troben, a través de la recerca del marc legal a Catalunya, al qual els immigrants s'han d'adequar i complir per poder viure.

Així mateix, volem adquirir coneixement sobre la immigració que rep Palafolls i les solucions que ofereix a aquest col·lectiu en cas de risc d'exclusió social. També, tenim com a objectiu saber l'opinió de la gent respecte als estrangers d'altres països i extreure aquestes dades a través d'enquestes realitzades directament a la població. Per últim, pretenem tenir una idea sobre com perceben els immigrants a la gent de Palafolls, si pensen que són receptius o més aviat els han mostrat rebuig algun cop.

Per tant, tenint en compte les nostres motivacions per tractar aquest tema i els objectius establerts, la hipòtesi principal d'aquest treball és si la població de Palafolls rep la immigració externa com un element negatiu. Analitzarem la visió dels palafollencs i palafollenques segons les enquestes realitzades, les quals tracten qüestions relacionades amb l'economia, la sanitat, l'educació i la cultura, entre altres.

MARC TEÒRIC

1. ELS MOVIMENTS MIGRATORIS

1.1. CONCEPTE

La migració és el moviment que es produeix quan una persona o grup realitza un desplaçament a través d'un espai geogràfic, ja sigui a un altre territori dins del mateix país o a un altre Estat, amb l'objectiu de poder millorar la seva qualitat de vida i el seu futur. Dins d'aquest moviment es distingeixen dos tipus:

- L'**emigració**, que consisteix en el moviment migratori que suposa la sortida d'un individu del seu lloc d'origen per establir-se en un altre de nou, a una nova destinació.
- La **immigració** és el fenomen que suposa l'entrada de persones a un país de diferent procedència. Una persona immigrant acostuma a dirigir-se a països industrialitzats i amb un desenvolupament elevat, on es necessita mà d'obra o l'economia és favorable, en cerca d'un futur millor. Els grans centres urbans és on més es dirigeix aquest grup, per la facilitat de trobar feina. També cal destacar que influeix l'afinitat cultural que es té amb el lloc d'origen, causada per semblances de costums o la mateixa llengua provinents d'antics processos colonitzadors.

Per tant, aquests dos tipus de desplaçaments estan relacionats, ja que qualsevol persona que és emigrant serà immigrant en un altre lloc, alhora. És a dir, la persona que arriba al seu lloc de destinació és considerada una persona immigrant, però en marxar del seu lloc d'origen és emigrant.

1.2. CLASSIFICACIÓ

Les migracions, a més d'haver-hi les dues classes esmentades abans, es poden classificar en tipus segons quines siguin les causes:

- Segons la voluntat, es troben **les migracions forçades i les migracions voluntàries**. En les forçades l'individu es veu obligat a deixar el seu país d'origen per la seva pròpia seguretat, a causa, per exemple, de la presència d'un conflicte bèl·lic al seu país o d'un desastre natural. Aquest grup s'anomena refugiats. En canvi, les voluntàries són aquelles decisions preses pel ciutadà sense cap mena de pressió però, amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida.
- Segons el destí i les fronteres polítiques, hi ha **les migracions internacionals o externes i les nacionals o internes**. Les primeres són aquells desplaçaments en els quals els individus es traslladen fora de les fronteres

del país en el qual es troben. Per contra, els moviments nacionals es realitzen dins de les mateixes fronteres del país. El tipus de migració interna més comuna és la del camp a la ciutat, quan persones que habiten en zones rurals aïllades decideixen mobilitzar-se cap als nuclis urbans, anomenat èxode rural.

- Segons la durada, que pot ser **temporal o definitiva**. En el primer cas l'immigrant s'instal·la en un país per un període de temps determinat. Contràriament, en les migracions definitives el ciutadà es trasllada a un altre país de manera permanent, sense cap intenció de retornar al país d'origen.
- Segons el **flux migratori**. Per una banda hi ha els fluxos entre països poc desenvolupats, que es produeixen quan els ciutadans d'un país amb pocs recursos s'instal·len en un altre fora de les seves fronteres, però que presenten les mateixes condicions de vida. D'altra banda, hi ha els fluxos migratoris entre països desenvolupats, que són aquells moviments internacionals i totes dues regions tenen condicions de vida molt similars. L'altre cas pot ser de països en via de desenvolupament a països desenvolupats i viceversa.
- Per últim, es classifiquen segons la legislació: en **legals**, a través de contractes al país d'origen o com a immigració controlada, per tant, acceptades pel país, o **il·legals**, per mitjà de xarxes de tràfic de persones o amb visats de turisme. Aquesta classificació depèn de les diferents legislacions de cada país i de la selecció d'immigrants que poden imposar els governs receptors segons les necessitats del seu mercat de treball.

1.3. CAUSES MÉS FREQUENTS

Les causes per les quals una persona té la necessitat de deixar el seu país d'origen són d'allò més variades i complexes, però les més freqüents dels moviments migratoris es diferencien en diversos factors:

- Els **factors econòmics** són els motius principals i causes més freqüents de la migració. Té a veure amb l'augment de la població en un país sense la creació de treball en paral·lel. Això crea desocupació i salaris baixos, manca de feina i males condicions de vida provocades per l'escassetat de recursos, com la fam, és a dir, pobresa extrema. Aquestes situacions en les quals l'economia és desfavorable i en les que no existeix la igualtat d'oportunitats entre tots els ciutadans fan que la gent emigri del seu país, com també pot influir la manca d'atenció sanitària de determinats territoris.
- També hi trobem els **factors físics**, desastres naturals com terratrèmols, pestes, tsunamis, inundacions... que causen inseguretats a la població. És un

dels motius que en un futur tindrà conseqüències més greus, ja que en els darrers anys l'escalfament global del planeta ha suposat majors períodes de sequera, creant un major nombre d'incendis, de desforestació, etc. i la situació segueix empitjorant.

- Els **polítics** són causats per conflictes violents interns com guerres, persecucions per ideologies polítiques o religioses i exilis forçosos per manca de llibertat. Normalment, els països amb règims polítics totalitaris, autoritaris i repressius causen un nombre més alt d'emigrants al seu territori. Quan les persones marxen per persecucions d'ideologia política, religió o d'origen ètnic en el seu propi país es parla d'exiliats.
- En canvi els **socioculturals** poden ser per l'atracció de persones jubilades cap a un lloc on tenir més tranquil·litat i comoditat, les quals han escollit una determinada destinació per la cultura del territori. Per exemple, per la religió, la llengua o les tradicions, les quals poden ser semblants o atractius. També es produeixen quan el país d'origen de l'immigrant és un territori subdesenvolupat o pobre, amb poques oportunitats i el desplaçament és per la recerca d'una vida millor. O bé, pot ser pel sentiment d'inseguretat de la població a causa de la violència que s'ha generat entre els ciutadans amb motiu d'aquesta pobresa.

A més d'aquests factors, la majoria provocats pel país d'origen de la persona, també influeixen aspectes atractius dels països receptors. Per exemple, el país de destinació pot caracteritzar-se per factors positius com un bon clima, alta oferta de treball, un nivell alt d'educació que es proporciona a tota la població obligatòriament fins a certa edat o una sanitat amb quantitat de recursos per garantir una atenció digna. També cal esmentar un altre factor d'atracció, els lligams familiars i els culturals. Si a l'hora d'entrar a un país ja hi ha familiars, hi ha algú proper al costat i és més fàcil establir-te còmodament, aquest fet facilita la situació. A més, és més senzill per a l'immigrant si al lloc d'arribada es parla el mateix idioma i els costums són semblants, ja que podrà comunicar-se i adaptar-se més ràpidament.

Per tant, són diversos els motius que poden portar a una persona a emigrar del seu país. Normalment són causes negatives en les quals una de les poques solucions que hi ha és intentar fer una vida nova amb més estabilitat econòmica i d'habitatge, ja que la majoria de vegades, el motiu d'aquests desplaçaments són per l'aspiració a una condició de vida favorable i digna i per afavorir el progrés personal.

1.4. CONSEQÜÈNCIES

Els moviments migratoris també suposen conseqüències, tant per al país emissor com per al país receptor. Poden ser:

- **Positives:**

- Per al país emissor, quan hi ha una disminució de l'atur i de la pressió demogràfica, és a dir, disminueix la sobrepoblació i, amb això, es redueix la quantitat necessària dels recursos destinats a la ciutadania.
- Per al país receptor, hi ha un rejueniment de la població, incrementa la natalitat i la mà d'obra jove, es reactiva el mercat laboral intern. També es crea més diversitat cultural i, en l'àmbit econòmic, augmenta el consum intern i l'aportació al desenvolupament de l'estat, a més d'afavorir la revitalització del comerç interior.

- **Negatives:**

- Per al país emissor, es produeix un envelliment de la població, despoblament del territori i pèrdua de la població activa per la sortida de joves. A més, disminueixen els ingressos públics.
- Per al país receptor, augmenten les necessitats de recursos i serveis pel creixement de la població i es poden produir conflictes laborals, com per exemple, salaris a la baixa. Un dels problemes més importants entre la població que es crea en aquests països són els problemes d'acceptació als immigrants, que poden derivar en xenofòbia¹ i generar dificultats de convivència. Acostuma a ser per por a perdre la cohesió social del país i per la competència laboral que es pot produir.

La xenofòbia

És l'odi irracional, el rebuig o l'hostilitat cap als estrangers. És una forma de discriminació i exclusió social, i normalment es manifesta a través d'accions discriminatòries o expressions desagradables dirigides a aquest grup. Les actituds d'intolerància i aversió poden ser la indiferència, la falta d'empatia, el menyspreu, les amenaces i les agressions físiques. En diversos països, la xenofòbia és considerada un delictes.

---

¹ Definició de l'*Asamblea General de las Naciones Unidas (ONU)*: suposa tot tipus de distinció, exclusió, restricció o preferència basada en motius de raça, color, llinatge o origen nacional o ètnic que tingui per objecte o per resultat anular o menyscar el reconeixement, gaudi o exercici, en condicions d'igualtat, dels drets humans i llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural o en qualsevol altra esfera de la vida pública.

Cal destacar que els fluxos migratoris des dels països pobres cap als rics han estat intensos i han causat canvis a la societat. La migració constitueix un dels grans fluxos de l'economia global actual, ja que són gran part de la mà d'obra del país i ajuden a desenvolupar l'economia, amb aspectes positius perquè pel treball augmenta el nombre de gent jove disposada a treballar i a consumir, fet que causa negativament l'abaratiment de la feina.

També cal esmentar que la distribució territorial que es produeix d'immigrants és desigual. En territoris més desenvolupats econòmicament per la indústria i el turisme l'arribada d'estrangers és més alta, normalment en els conjunts urbans i en la costa. En canvi, als territoris interiors i menys urbans hi sol haver menys població d'immigrants, tot i que en aquests espais més agraris també s'hi presenta un nombre elevat, els anomenats temporers, que venen a fer la collita dels camps.

2. LA IMMIGRACIÓ A CATALUNYA

2.1. ONADES MIGRATÒRIES

Catalunya ha sigut un territori que ha rebut quantitat d'immigrants al llarg dels anys, tant interiors com exteriors. Cal remarcar que fins a finals del segle XIX va ser terra d'emigrants, els quals marxaven cap a Amèrica Llatina. Tot i això, hi destaquen diferents onades migratòries en les quals el nombre d'arribats ha sigut més elevat per diverses causes. Per tant, podem diferenciar la història de la immigració a Catalunya en tres grans etapes:

- **1ª Etapa:** Entre 1920 i 1930.
- **2ª Etapa:** Entre 1950 i 1975.
- **3ª Etapa:** Entre 1998 i 2010.

Aquests períodes pertanyen als segles XX i XXI, però és important destacar que a finals del segle XIX és quan s'inicia el fenomen de la immigració a Catalunya, marcat pel desenvolupament de la xarxa ferroviària i pel procés d'industrialització més ràpid respecte la resta de l'estat. Aquest fet va desenvolupar-se principalment a Barcelona, ciutat considerada una excepció a diferència de tot el territori.

Per tant, Catalunya comença un augment demogràfic, produït per l'èxode del camp cap a la ciutat, com va ocórrer a la resta dels països industrialitzats europeus.

- **1ª Etapa:**

La primera gran onada de nouvinguts es constitueix per migracions interiors, gent d'altres zones d'Espanya que venia a Catalunya per treballar. La majoria de procedents en aquesta onada eren d'Aragó, València i Múrcia i es calcula que van arribar fins a 500.000 persones aproximadament.

Aquesta etapa migratòria va ser atreta per la demanda de mà d'obra², per tant, aquest grup acostumava a fer les feines més dures i rebia un sou molt baix que portava a acabar vivint en barraques. Catalunya començava a industrialitzar-se cada vegada més ràpidament i era un dels territoris de tot l'Estat més desenvolupat econòmicament, ja que molts indrets del territori espanyol encara eren zones molt rurals dedicades a l'agricultura i ramaderia, mentre que la regió catalana, en molts casos, va ser la primera a introduir noves millores tecnològiques.

La presència de barraques a Barcelona va néixer a finals del segle XIX i va perdurar fins al segle XX. A causa d'aquest període de ràpid creixement demogràfic, principalment per la immigració, el barraquisme va ser un fenomen urbà que va esdevenir imprescindible per allotjar les persones que havien vingut a treballar en la indústria i els serveis, ja que els més desafavorits es van trobar amb la manca d'habitatge en una ciutat on era més difícil trobar allotjament que feina. Els barris de barraques acostumaven a estar en zones no edificables a les quals s'hi afegia la manca de clavegueram, d'aigua i d'electricitat.

El litoral i Montjuïc són de les zones de barraques més poblades de Barcelona, amb una constant presència de concentració de persones.

Imatge 1: Barraques de Montjuïc, Barcelona

Font: Isabel Montraveta. *Ara.cat/societat*.

---

² Especialment dirigida a l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929.

Les barraques de Montjuïc estan documentades des de 1885, amb un ritme de construcció que es multiplicava amb l'arribada massiva de treballadors per a les grans obres públiques de l'època. S'hi van arribar a allotjar més de 30.000 persones. L'any 1922 es va arribar a un cens oficial de 6.000 barraques a tot Barcelona, destacant els nuclis de Camp de la Bota (actual Plaça Leonardo da Vinci), La Perona (Ronda de Sant Martí) i Francesc Alegre (carrer Francesc Alegre i parc del Guinardó).

- **2ª Etapa:**

La segona etapa, a mitjans del segle XX, també està formada per migració interior, la qual prové de diverses parts d'Espanya del món rural, la majoria d'Andalusia, Galícia, Extremadura i Múrcia. Es calcula l'arribada d'unes 1.500.000 persones, per tant, es produeix un augment accelerat de la població.

Les causes d'aquest moviment migratori són principalment per trobar feina a la indústria i treballar sobretot en el tèxtil i la construcció, ja que Catalunya continuava sent un nucli de dinamisme industrial i les fàbriques catalanes necessitaven mà d'obra. Les zones rurals es troben amb males condicions de vida, dificultats de subsistència, manca d'ocupació i escasses perspectives de futur, fets que impulsen un nombre elevat de ciutadans a abandonar la seva terra, majoritàriament població jove masculina.

La immigració espanyola d'aquestes dècades es va concentrar sobretot al voltant de Tarragona i a les àrees metropolitanes de Barcelona, com Badalona, l'Hospitalet de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià del Besòs o Cornellà, ja que les grans ciutats oferien unes condicions de treball i de vida més bones.

Un fet relacionat amb aquesta onada i que va influir en la manera de desenvolupar-se va ser el franquisme. La dictadura de Francisco Franco, del 1939 al 1975, va implicar molts aspectes negatius per a la població, en aquest cas, perquè el règim es mostrava contrari a permetre cap desplaçament intern o extern de població, amb una política oposada a les migracions cap a les grans ciutats. Cal destacar que la immigració al territori català va ser durament reprimida i perseguida.

El nombre d'immigrants procedents de la resta d'Espanya cap a Catalunya era molt elevat i les autoritats van decidir actuar amb una gran repressió envers aquest grup. El mètode era dur a terme deportacions cap al lloc de procedència dels arribats i la utilització d'un centre per a retenir immigrants.

El centre va ser el Pavelló de les Missions de Montjuïc, construït durant l'Exposició Universal de 1929 i avui dia desaparegut. L'any 1952 va esdevenir un edifici on els immigrants que arribaven a Barcelona sense casa ni feina fixa eren tancats per

després ser exportats cap als seus llocs d'origen. Entre 1950 i 1955, Barcelona va deportar més de 15.000 immigrants.

Imatge 2: Pavelló de les Missions de Montjuïc, Barcelona

Font: Vicente Moreno Culler. *Sàpiens*

Al Pavelló hi havia tres tipus d'interns: presos comuns, indigents i immigrants il·legals. La indigència, sovint, era considerada els estrangers que vivien en barraques en condicions infrahumanes, criminalitzant els seus habitatges. És un símbol de la repressió a la ciutadania per part del franquisme.

La funció i el funcionament de l'edifici no es diferencia gaire dels CIE actuals. Una mesura utilitzada durant l'existència d'un règim totalitari, considerat una dictadura i en el qual es va produir l'adoctrinament de la societat i la imposició de valors tradicionals, així com la supressió dels drets individuals i col·lectius, és utilitzada avui dia gairebé de la mateixa manera.

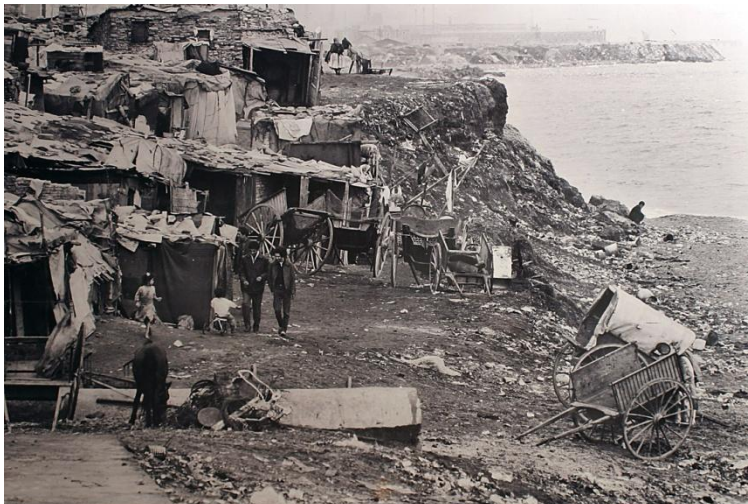
Als anys cinquanta, va instaurar-se un altre mètode per evitar la immigració. Consistia a actuar directament en els principals punts d'arribada: les estacions de ferrocarril i el port de Barcelona, amb la intenció de retornar-los més ràpidament. A més, obtenir la documentació necessària per al canvi de residència era un procés difícil, aleshores, l'immigrant espanyol esdevenia il·legal en el propi territori.

Així que, durant el franquisme, els immigrants no tenien la llibertat de desplaçar-se a altres territoris per establir-se definitivament. Tot i això, les migracions dins de l'Estat van ser constants i les detencions d'immigrants, fins l'any 1957, no van evitar l'establiment del col·lectiu, ja que el nombre de persones que emigrava era molt alt, el qual normalment acabava trobant feina i habitatge.

Cal destacar que en aquesta època la presència de barraques a Barcelona encara continuava, es va reprendre l'expansió d'aquests nuclis i en van aparèixer de nous. Es va produir un procés intens d'urbanització en barris perifèrics, construïts de forma deficient i amb manca d'equipaments, amb milers de persones que van amuntegar-se en pèssimes condicions higièniques. A més, la falta d'habitatge s'havia agreujat, tant per raons econòmiques com polítiques: per l'efecte dels bombardejos durant la Guerra Civil i de la crisi econòmica i social.

L'any 1949 es va crear el Servei de Repressió del Barraquisme, que s'encarregava de retornar els nouvinguts als seus llocs d'origen, com s'havia fet fins al moment. Segons la necessitat de mà d'obra i quan el creixement econòmic reprenia, la ciutat tolerava el barraquisme, i alhora el reprimia, a la seva conveniència. Durant la dècada de 1950, el barraquisme arriba al punt màxim amb unes 20.000 barraques.

Imatge 3: Barraques de Somorrostro

Font: *Barraques/BCN, Guia d'història urbana*. MUHBA (Museu d'Història de Barcelona)

Durant el 1960, els habitants de les barraques van crear les seves pròpies xarxes de solidaritat veïnal per aconseguir millores dels seus habitatges amb actuacions reivindicatives davant les autoritats, per tal d'aconseguir una solució del barraquisme. Per exemple, van proposar construir pisos al mateix lloc de les barraques, però només en alguns casos es va aconseguir l'objectiu. Finalment, amb les operacions urbanístiques impulsades en els anys previs als Jocs Olímpics de 1992, es van eliminar els darrers nuclis de barraques del terme municipal de Barcelona.

La gran quantitat de persones que van arribar de la resta d'Espanya i la importància que va tenir per a Catalunya aquest moviment migratori, avui dia està representat amb l'exposició d'un antic vagó de tren de l'època, el 'Sevillano', nom que, als anys cinquanta, va rebre el ferrocarril que arribava ple d'andalusos. La museïtzació del

tren original de 1959 és un homenatge a les més d'un milió de persones arribades a Catalunya al llarg del segle XX. També hi havia l'anomenat "El Gallego" i "El Extremeño".

Imatge 4: Estació de tren, andana direcció Barcelona, 1967

Font: Tomás Riva, Fons fotogràfic del MHIC

Imatge 5: El Sevillano, a Sant Adrià del Besòs

Font: Núria Ecur, Museu d'Història de la Immigració de Catalunya

- **3ª Etapa:**

La tercera i última onada migratòria pertany al segle XXI. Aquest període destaca perquè és una nova etapa en les migracions, la qual és exterior. Els immigrants que arriben a Catalunya provenen de fora de l'Estat, de diverses parts del món. Les direccions s'inverteixen i comencen a arribar de manera massiva als països més desenvolupats d'Europa immigrants procedents d'Àsia, d'Àfrica, d'Amèrica Llatina i d'Europa de l'est, per buscar feina i una nova vida.

La causa d'aquesta etapa es deu, principalment, a factors econòmics que estan relacionats amb la manca de treball i salaris baixos en diversos països. Els emigrants cerquen la prosperitat a escala personal, amb un futur estable i una bona feina i habitatge. Factors polítics i socials intervenen en l'onada migratòria perquè hi ha territoris que pateixen conflictes bèl·lics, règims totalitaris o molta inseguretat i violència a causa de la pobresa. També influeix la globalització mundial, amb més facilitats per desplaçar-se entre països i la creació d'aspiracions a noves formes de vida.

És una època en la qual s'aconsegueixen els 7.500.000 habitants i la població de Catalunya registra un dels creixements més alts de la seva història. En el període entre el 2001 i el 2008, l'arribada d'immigrants és causada per la bonança econòmica del país. Tanmateix, la crisi econòmica marcada pel final de la bombolla immobiliària, la crisi bancària i l'augment de desocupació provoca una frenada radical i reversió d'aquest creixement a partir del 2008. Tot i això, cal remarcar una certa recuperació de la immigració l'any 2014 fins avui dia.

Les diverses onades migratòries dels segles XIX i XX van tenir conseqüències a Catalunya com a territori receptor; en canvi, la resta d'Espanya va patir els efectes d'un país emissor. No obstant això, en l'última onada (s. XXI) va canviar el funcionament i la immigració també va influir en tot Espanya com a estat receptor, ja que els estrangers exteriors van escollir altres indrets del terreny per establir-se. Al país es produeix un gran desenvolupament econòmic i passa a ser un estat tradicionalment emigrant a un d'acollidor d'immigrants, el qual l'any 2008 arriba als 46 milions d'habitants, dels quals 11,5% són estrangers. Catalunya és la comunitat autònoma que des de la fi dels anys noranta del s. XX fins a l'actualitat ha rebut el nombre més alt d'immigrants estrangers.

Tant la societat espanyola com la catalana, ha patit canvis demogràfics importants i s'ha fet molt més multicultural en els últims trenta anys. La immigració de l'estranger és el component principal del creixement actual de la població catalana i ha ajudat a crear riquesa. En canvi, també ha plantejat problemes, com la necessitat de disposar d'infraestructures adequades i de més serveis com la sanitat i l'educació.

2.2. CAUSES

Les causes de les migracions són molt diverses, tal com hem explicat a l'apartat 3.1.3 del treball (*Causes més freqüents*), i poden ser les mateixes a qualsevol territori del món. D'altra banda, els motius més comuns dels immigrants que arriben a Catalunya són els següents:

- **Jubilats procedents de l'Europa central i del nord:** s'estableixen definitivament a Espanya, sobretot en la costa mediterrània, a causa del bon clima i l'entorn. L'augment d'aquest grup va produir-se a l'inici del segle XXI, els quals no tenen dificultats per instal·lar-se perquè pertanyen a la Unió Europea i acostumen a tenir una bona situació econòmica.
- **Provinents de països rics:** la majoria pertanyen a Itàlia, França, Alemanya i el Regne Unit. Són directius d'empreses i especialistes qualificats que treballen a Catalunya durant un temps determinat.
- **Refugiats polítics:** aquest grup de persones ha hagut de fugir per motius polítics del seu país. També hi ha els que l'abandonen per conflictes armats o violència generalitzada que es fa insostenible i insuportable.
- **Procedents de països pobres:** és el grup més nombrós d'immigrants. La majoria són procedents d'Àfrica, Amèrica Llatina, Europa de l'est i d'Àsia. El motiu de la seva emigració és aconseguir unes condicions de vida més dignes a través de tenir un treball.

Cal destacar que a Catalunya, segons l'onada migratòria hi destaquen més uns motius que altres, tal com hem esmentat abans. Tot i això, hi ha un element comú en les tres etapes principals: la necessitat de mà d'obra. Això es deu al desenvolupament econòmic del territori, com també al procés accelerat d'industrialització, a diferència de la resta de l'estat.

2.3. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DESPRÉS DE LA CRISI DE 2008

Com hem esmentat anteriorment, fins al 2008 hi va haver una gran acceleració de creixement demogràfic gràcies, en gran part, a l'elevada quantitat d'immigrants que arribaven a Espanya amb la idea d'aconseguir unes millors condicions de vida amb un treball estable, habitatge digne i dret a una sanitat i educació públiques. Tot i que es considera que el territori no va recuperar-se d'aquest malestar econòmic fins al 2014 i va perdurar durant anys més tard, l'arribada d'estrangers va seguir produint-se durant els anys següents, encara que en quantitats diverses.

Immigracions externes. Per continent de procedència.
Catalunya

	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica	Àsia	Oceania	No consta	Total
2019	30.002	9.672	26.585	85.251	20.289	589	31.455	203.843
2018	29.029	9.055	23.350	68.128	17.811	517	29.326	177.216
2017	29.004	8.382	14.282	58.126	14.461	432	27.191	151.878
2016	25.505	7.113	10.895	44.360	12.762	380	27.459	128.474
2015	24.153	7.061	8.185	31.639	10.327	291	32.334	113.990
2014	21.091	6.488	6.542	24.368	8.773	274	32.007	99.543
2013	16.372	5.002	6.841	18.999	8.630	203	29.861	85.908
2012	17.446	5.066	7.212	21.657	10.387	209	30.648	92.625
2011	22.289	5.725	9.996	28.008	13.973	218	37.937	118.146
2010	22.319	5.140	11.100	27.033	17.564	187	41.151	124.494
2009	22.652	5.203	16.076	31.037	13.983	183	36.118	125.252
2008	31.392	7.386	29.080	57.791	21.508	174	29.282	176.613

Font: Idescat, a partir de l'Estadística de variacions residencials de l'INE

Fixant-nos en les dades de la taula, podem observar que després del 2008 es veu una davallada respecte al nombre d'immigrants, i no és fins al 2018 que es supera la quantitat assolida l'any de la crisi econòmica. Tanmateix, cal remarcar que el percentatge no deixa de ser baix i fins al 2011, les xifres superen els 100.000 estrangers.

L'any 2011 el percentatge d'estrangers residents a Espanya era del 12%, mentre que a Catalunya era del 15%. En aquest any consta que la procedència de la majoria de nous immigrants pertany al Marroc, Amèrica Llatina (Perú, Bolívia, Equador), Est Europeu (Romania, Bulgària) i la Xina.

2011: Origen geogràfic dels estrangers a Catalunya

País de procedència	Persones
Marroc	236.991
Romania	101.905
Equador	68.880
Bolívia	52.485
Itàlia	48.484
Xina	47.493
Colòmbia	45.474
Pakistan	43.056

França	33.683
Perú	32.577

Font: Geografia, Batxillerat, Ed. Barcanova (U.3 pàg. 161)

L'any 2015, a Espanya es produeix un saldo vegetatiu³ negatiu, és a dir, hi ha més defuncions que naixements. Una de les causes d'aquest fenomen és l'emigració de joves espanyols i immigrants. Tot i això, és l'any en què l'arribada d'immigrants torna a superar les 100.000 persones.

2015: Origen geogràfic dels estrangers a Catalunya

País de procedència	Persones
Marroc	214.250
Romania	93.668
Xina	51.510
Itàlia	48.733
Pakistan	42.787
Bolívia	35.376
França	31.654
Equador	31.590
Colòmbia	25.716
Rússia	21.319

Font: Idescat

L'any 2018, a Catalunya resideixen persones d'unes 170 nacionalitats diferents, de diversos països d'origen, i formen el 15,1% de la població total. Destaquen sobre el total d'immigrants, els d'origen marroquí, un 19,52%, i els de Romania, un 8,24%.

³ **Saldo vegetatiu:** Diferència entre el nombre de naixements i el nombre de defuncions que es donen en una població durant un període de temps donat. Font: *Enciclopèdia.cat*

2018: Origen geogràfic dels estrangers a Catalunya

País de procedència	Persones
Marroc	211.192
Romania	89.177
Xina	59.380
Itàlia	55.823
Pakistan	45.125
Hondures	33.728
França	33.184
Bolívia	30.095
Colòmbia	29.854
Equador	25.749

Font: Idescat

Amb les tres taules, podem observar els principals països de procedència estrangera que hi ha a Catalunya. Durant vuit anys, és manté la nacionalitat marroquina com el nombre més elevat de residents estrangers. Romania també es manté el segon durant aquest període de temps. La resta d'òrigens són gairebé els mateixos, a excepció de Perú, Rússia i Hondures. Van canviant de posició, però sempre hi segueixen predominant els països del sud i del centre d'Amèrica. A més, el nombre de xinesos ha fet un gran augment durant els últims anys, ja que la quantitat ascendeix més de 10.000 persones.

Abans hem esmentat que la distribució territorial dels residents estrangers acostuma a ser desigual (punt 1.4). Catalunya, doncs, segueix aquesta tendència. A l'àrea metropolitana, a les grans ciutats com Barcelona i proximitats, hi ha més densitat, terreny on més es concentra el nombre d'immigrants. La part marítima del territori català, el litoral, també és de les parts més poblades per l'oferta de treball en sectors com l'hostaleria, la restauració i la construcció. En canvi, el nombre d'estrangers a l'interior és molt més baix, ja que la necessitat de mà d'obra a les àrees més urbanitzades és més elevada i, en conseqüència, hi ha més oportunitats per aconseguir una economia favorable. Tot i això, també hi ha nous arribats a les zones de muntanya, com les comarques pirinenques, per l'activitat turística i a les capitals de les comarques per les activitats relacionades, sobretot, amb l'agricultura, la ramaderia i la pesca.

2.4. RESIDENTS ESTRANGERS ACTUALMENT

- Dades 2019

Nombre d'habitants a Catalunya: 7.675.217 persones

	HOMES	DONES
De 0 a 14 anys	603.175	568.941
De 15 a 64 anys	2.548.305	2.512.042
De 65 a 84 anys	538.769	661.218
De 85 anys i més	79.874	162.893
TOTAL	3.770.123	3.905.094

Font: Idescat

Nombre d'immigrants a Catalunya l'any 2019: 1.159.427 persones

Residents estrangers, dels quals 595.781 són homes i 563.646 dones.

Població estrangera per països. 2019	% respecte al total de la població estrangera
Marroc	19,29%
Romania	7,78%
Xina	5,36%
Itàlia	5,31%
Pakistan	4,24%
Hondures	3,54%

Font: Idescat

El Marroc i Romania segueixen sent les nacionalitats més elevades que hi resideixen, per tant, la majoria d'estrangers a Catalunya provenen del Marroc i aquesta dada no varia des de l'any 2000. Tot i que cal comentar que en quasi vint anys, la quantitat s'ha triplicat, de 60.753 a 211.192 habitants.

Població estrangera per països. 2000 Catalunya	
	Població del país
Marroc →	60.753

Font: Idescat

El motiu d'aquest esdeveniment és la diferència de situació econòmica, ja que la majoria d'aquest grup ve en cerca de treball i així aconseguir millors condicions de vida. L'economia és desfavorable i els ciutadans emigren per circumstàncies dolentes provocades per la manca d'ofertes laborals i l'escassetat de recursos. Aspiren a adquirir una situació i un futur més estable o simplement a un altre estil de vida. Tot i això, aconseguir aquest objectiu té dificultats, ja que obtenir el permís de residència per estar-hi legalment no és fàcil i les condicions de treball acostumen a no permetre'ls viure còmodament a causa del baix salari. La proximitat geogràfica dels dos territoris també influeix.

La raó de l'alta quantitat de romanesos actualment també es deu a factors econòmics. Podria influir la proximitat lingüística del romanès, el castellà i el català, totes tres llengües romàniques, i el fet que pertany a la Unió Europea i l'entrada al territori pot resultar més fàcil.

Nombre d'immigrants arribats a Catalunya l'any 2019: 203.843 persones

NACIONALITATS	NOMBRE
Resta de la UE	30.002
Resta d'Europa	9.672
Àfrica	26.585
Amèrica	85.251
Àsia	20.289
Oceania	589
No consta	31.455

Font: Idescat

El percentatge de la població immigrant total que hi viu a Catalunya l'any 2019 és de 15,1%, mentre que el percentatge de la població estrangera arribada a Catalunya, també en 2019, és del 2,6%, majoritàriament provinents d'Amèrica, com podem observar a les dues últimes gràfiques.

Respecte a les 31.455 nacionalitats que no hi consten, és a dir, que no es coneix l'origen de l'estranger, es deu al fet que són altes per omissió. Això vol dir que són persones indocumentades, les quals habiten en un municipi, però no estan empadronades adequadament, ja que o bé no es van inscriure quan van arribar, o bé no tenen la documentació adequada per realitzar el tràmit. Es notifica a la persona corresponent del problema, si aquesta no actua i l'ajuntament té coneixement d'aquesta residència, aleshores, per adequar les dades, es donen d'alta i queden registrades com: no consta.

2.5. SITUACIÓ LEGAL

Un dels aspectes més importants és la situació legal en la qual es troben els immigrants quan arriben a Catalunya. Amb els anys s'han hagut d'elaborar protocols per realitzar l'acollida dels nousvinguts de manera convenient, a través d'un procés de regularització per controlar l'entrada d'immigrants. La llei d'estrangeria espanyola, o també coneguda com la *Llei Orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre els Drets i Llibertats dels Estrangers a Espanya i sobre la seva Integració Social*, té l'objectiu de regular la immigració, ja que el país s'ha convertit en un país receptor i en un punt de trànsit cap a altres països europeus.

Per ser considerat legal a Espanya cal disposar del permís de residència i per ser un habitant espanyol s'ha d'aconseguir la nacionalitat. L'obtenció d'aquests documents és un procediment difícil, ja que per adquirir-lo hi ha limitacions, el que provoca l'entrada clandestina de persones, anomenades "sense papers". Hi acostumen a entrar amb xarxes clandestines de transport d'immigrants, en pasteres, barcasses o camions.

La situació administrativa com a ciutadà estranger pot ser de dos tipus:

- Il·legal. Aquestes immigracions es poden iniciar de manera legal, per exemple entrant com a turista, però una vegada l'estranger arriba a Espanya i hi està més de tres mesos, es trobarà en una situació d'irregularitat si la seva intenció és quedar-se i no obté els permisos adequats. També es pot entrar al país fora dels paràmetres legals o de manera clandestina. Es creen xarxes de tràfic d'immigrants, que porten les persones a travessar la frontera del país de destí sense ser detectats per les autoritats locals, a canvi d'elevades quantitats de diners.

- Legal, en situació de regularitat. Hi ha diverses maneres que permeten aquesta condició:

- **Permís de residència:** Amb aquest document es considera la persona un ciutadà legal dins del territori, amb diversos drets i deures, com el de residir al país. També s'obtenen drets com el d'accés a la sanitat pública o a l'educació en el cas de ser menor d'edat, tot i que es pot accedir a aquests serveis si només s'està empadronat/da en el municipi, encara que tingui la condició d'il·legal.

Segons la durada d'aquest permís, es diferencien tres tipus:

- El permís regular d'estància, amb una durada màxima de tres mesos, és a dir, noranta dies. Quan aquest període finalitza, la persona es veu obligada a abandonar el territori si no vol passar a estar en una situació d'irregularitat, o bé pot demanar una pròrroga d'aquesta.
- La residència temporal autoritza a viure al país durant un període superior a tres mesos però inferior a cinc anys.
- La residència permanent, que permet a l'individu viure al territori espanyol indefinidament i, per tant, tenir quasi els mateixos drets que un autòcton.

- **Nacionalitat:** tenir aquesta condició significa que és un ciutadà espanyol, amb la mateixa situació en l'àmbit legal. A diferència del permís de residència, la nacionalitat permet votar. Tot i que jurídicament aquests dos documents no es diferencien gaire a l'hora de garantir drets, a la pràctica pot haver-hi discriminació en l'àmbit laboral i econòmic (més difícil que concedeixin comptes bancaris, crèdits, hipoteques...), perquè el número d'identificació indica que és un immigrant, amb la lletra X a l'inici.

- **Dret d'asil:** és una protecció internacional que consisteix en l'admissió obligatòria, amb residència temporal, dels individus que pateixen una persecució. És concedit a persones exiliades, a les víctimes de violència de gènere, racisme i/o xenofòbia que han hagut de marxar del seu país d'origen de manera forçosa amb l'objectiu de protegir la seva pròpia vida, i també s'atorga a persones amb malalties greus que no puguin rebre tractament al seu país. Normalment es tracta de motius polítics, racials, religiosos o bèl·lics. És important remarcar que, en cap cas, el país que rep una persona refugiada pot retornar-lo al seu país d'origen si en aquell no hi ha les condicions de seguretat necessàries perquè la deportació sigui possible.

Les principals nacionalitats de les persones refugiades que van arribar a Barcelona durant 2017 van ser Veneçuela, Ucraïna, Hondures i Pakistan, per conflictes bèl·lics o situacions polítiques i econòmiques barrejades amb molta violència.

A Espanya, moltes vegades les peticions d'asil són rebutjades davant la sospita que es tracti d'immigracions de treball encobertes.

- **PROCEDIMENT:**

Per aconseguir establir-se de manera legal a Catalunya s'ha de seguir un protocol, tant per obtenir el permís de residència, com per la nacionalitat o el dret d'asil.

Primer, per iniciar els tràmits, s'ha de demanar cita prèvia a les oficines d'estrangeria de la ciutat corresponent i, depenent del permís, es requereixen uns documents i condicions determinades.

Per obtenir el permís de residència es poden fer servir diverses vies:

1. Per empadronament: Si resideixen en un poble, els interessats poden estar empadronats per tal de disposar dels serveis bàsics, com educació i sanitat, però en situació d'irregularitat. Aquesta via és complicada, ja que han d'estar com a mínim dos anys empadronats en el mateix territori per poder començar a tramitar la residència permanent legal, però mentrestant viuen de manera il·legal. A més, durant el període no poden treballar perquè es troben en situació irregular, i obtingut d'aquesta manera, seguiran sense poder tenir feina. També cal no tenir antecedents penals, ni a Espanya ni en el país de procedència.
2. Per oferta de treball: Consisteix en aconseguir una oferta de treball del lloc on volen anar mentre encara estan vivint al seu país d'origen. Aleshores, l'ocupador o un gestor/a s'encarrega de tramitar el permís de residència i, quan sigui acceptat, obtenen els papers.
Realment, fer aquesta via correctament és difícil, ja que avui dia, aconseguir algú que estigui disposat a realitzar tot aquest procediment mentre espera que el treballador pugui venir és complicat. La majoria de persones no ho fan, aleshores prefereixen contractar una persona que sigui resident legal, o bé decideixen tenir empleats de manera il·legal, sense contractes, cobrant "en negre" i sense fer la realització d'aquest tràmit. Una altra manera habitual, però no permesa, per aconseguir una oferta de treball més fàcilment és entrar il·legalment, com a turista per exemple, trobar algú que vulgui fer el tràmit corresponent i, mentre treballen sense contracte, suposadament, esperen al seu país fins que el permís sigui aprovat. És a dir, ja viuen al territori i treballen il·legalment, però per a l'Estat és com si residissin al seu país.
3. Per reagrupament familiar: És un dret bàsic poder viure en família, per tant, amb un familiar que ja tingui el permís de residència o la nacionalitat, la resta de familiars tenen dret a sol·licitar el tràmit. Els estrangers legalment residents

a Espanya han d'estar dos anys de permanència al territori per poder fer venir els seus familiars, normalment els fills o la parella.

En el cas de l'oferta de treball, el ciutadà que demana el permís ha de complir les següents condicions:

- Viure en qualsevol punt del territori espanyol durant una durada interrompuda mínima de dos anys i estar empadronat en qualsevol ciutat o poble.
- No tenir antecedents penals, ni a Espanya ni en el país de procedència.
- Haver estat treballant en una mateixa empresa com a mínim un any.
- No tenir cap expedient d'expulsió.

S'ha de presentar els següents certificats:

- Certificat de naixement del seu país.
- Certificat d'antecedents penals del seu país per demostrar bona conducta.
- Document d'identitat del seu país
- Passaport

Tot ha d'estar certificat pel Ministeri d'Exteriors del seu país, vàlid durant tres mesos. Normalment, han de demanar els certificats a algú del país o pagar a un especialista perquè ho tramiti i ho enviï tot. Després, ho han de presentar tot a Estrangeria.

En el cas de la reagrupació familiar és necessari:

- Certificar que es tenen els recursos econòmics necessaris per mantenir i fer-se càrrec de la persona
- Certificar la possessió d'un habitatge adequat i digne
- Complir el requisit que la persona va a l'escola, en cas de ser menor, i que té dret a la sanitat pública
- Passaport i targeta de residència de la persona que reagrupa a la seva família i passaport del reagrupat
- Certificat d'antecedents penals

Segons la província, l'aprovació o no del permís acostuma a trigar entre tres i sis mesos o més. Si s'aprova, es genera un número d'expedient. Seguidament, s'ha de trucar i demanar cita prèvia amb la Policia Nacional de la seva província, presentar tota la documentació enumerada anteriorment i la policia entrega al sol·licitant un número de NIE (Número d'Identitat Estranger).

Així s'obté el permís de residència (NIE) durant un any, que s'ha de renovar periòdicament. Transcorregut l'any, es renova i serà vigent durant dos anys, per després ser vàlid durant cinc anys. A més, per tornar a obtenir-lo, els sol·licitants han d'estar mínim dos anys en la mateixa província. D'altra banda, si durant cinc anys han tingut la residència temporal de forma continuada, poden tenir el permís de residència permanent.

En molts casos, hi ha persones a qui els caduca el permís de residència i passen a estar en una situació d'irregularitat a causa de la saturació en la qual es troben aquestes institucions, la llista d'espera per donar cita prèvia i que el període establert d'entre tres i sis mesos per aprovar el permís no acostuma a complir-se.

Després de tenir el NIE durant deu anys i haver estat treballant, poden començar a tramitar la nacionalitat, la qual triga aproximadament dos anys. Per l'obtenció cal presentar:

- Certificat de naixement
- Certificat dels antecedents penals del seu país i d'Espanya
- El contracte de treball o certificat de prestació per justificar els ingressos econòmics
- Historial del certificat d'empadronament

Aquesta pot ser denegada si tenen antecedents penals o ingressos baixos que demostrin que no poden mantenir-se per ells mateixos.

Cal destacar que no per tots els habitants és necessari tenir el NIE durant deu anys, això varia segons el país d'origen de cada sol·licitant, tot i que la documentació necessària és la mateixa. El règim general és de deu anys, cinc anys per a les persones que tinguin la condició de refugiats i dos per als nacionals de països hispanoamericans, d'Andorra, Filipines, Guinea Equatorial o Portugal.

Per al dret d'asil és necessari:

- Identificació del sol·licitant
- Dades personals
- Situació familiar del sol·licitant
- Itinerari recorregut
- Sol·licituds anteriors
- Dades sobre pertinença a grups ètnics, partits polítics o altres tipus d'organitzacions
- Altres dades d'interès
- Dades sobre la persecució patida
- Motius d'entrada a Espanya

El document s'entrega conjuntament amb les dades i la signatura del mateix sol·licitant, del funcionari i del traductor en cas d'haver-n'hi.

- **AJUDES:**

A Catalunya el SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats) és el principal punt d'atenció social a persones estrangeres. Proporciona ajuda als nouvinguts i ofereix informació sobre els diversos aspectes vinculats a l'acollida, com cursos de català, assessorament legal, educació, etc. Es considera que el moment inicial de l'acollida i els primers anys de residència són fonamentals per prevenir situacions d'exclusió o de manca de respecte pels ciutadans.

Amb els serveis d'acollida, la intenció és que els habitants del territori puguin viure plenament, sense discriminacions, sense exclusions i sense renúncies als seus drets de participació en la comunitat on viuen.

El 50% de les persones ateses en el SAIER es troben en situació administrativa irregular, malgrat la voluntat de l'Estat de voler establir fluxos ordenats i legals d'entrada.

2.6. PACTE NACIONAL I PLA CIUTADÀ DE BARCELONA

Fa poc més de quinze anys, les migracions internacionals representaven una novetat per a Catalunya, però, actualment, forma part del que es coneixen com a territoris superdiversos, especialment Barcelona, és a dir, conjunts socials en els quals conviuen persones amb una gran diversitat de cultures, amb diferents llengües, religions, etc. A causa d'aquest canvi, els projectes *Pacte Nacional per a la Immigració signat a Barcelona el 19 de desembre de 2008* i *Pla de Ciutadania i Immigració de la ciutat de Barcelona 2018-2021* són una proposta per millorar la situació dels immigrants que arriben a Catalunya. Concretament, el document *Pla de Ciutadania i Immigració* esmentat afirma que el col·lectiu de persones residents estrangeres és avui un dels que pateixen més discriminacions i que de forma legal se les exclou d'alguns dels drets fonamentals. Per tant, com a mesura, es proposa legitimar les migracions per tal de concebre l'acollida i l'hospitalitat a través de l'accés universal a l'educació i la sanitat per part de totes les persones residents al país, sense tenir en compte la seva condició legal de residència. A més, consisteixen en plans que tracten diversos temes i se centren en àmbits tant culturals, laborals, socials com legislatius, per tal d'aconseguir la màxima integració del col·lectiu amb la població autòctona i que tinguin els drets que mereixen per ser ciutadans.

L'incentiu principal d'aquestes propostes és que cal actuar perquè els drets de les persones no siguin vulnerats. Per això, suggereixen diverses actuacions per complir durant els anys que el pacte està vigent. Transcorregut aquest temps, estudien els resultats, les transformacions i els nous problemes que hagin aparegut.

Aleshores, refan el pacte i l'actualitzen segons les necessitats de la població. En aquest cas, veurem el pla que es va fer l'any 2008 i el que es va reconstruir el 2018, vàlid fins al 2021.

El Pacte Nacional per a la Immigració signat a Barcelona el 19 de desembre de 2008 és un acord social dut a terme per afavorir la gestió, l'acollida i la integració de la immigració. Ara bé, el projecte té com a idea principal que les polítiques migratòries han d'incorporar una gestió dels fluxos responsable i coordinada segons el desenvolupament dels països d'origen i la necessitat de mercat i econòmiques del país. L'objectiu principal és que amb les noves mesures, Catalunya mantingui la cohesió social i millori el nivell de benestar de tota la població catalana, sense deixar de banda que la legislació s'ha d'adequar a la realitat, ja que esmenten que el mercat de treball ha actuat com a succés principal d'atracció de la mà d'obra d'origen estranger, però el marc legislatiu ha provocat el fre dels fluxos d'immigració regular.

Per acostar-se al propòsit, s'estructura en tres eixos:

- Gestió dels fluxos migratoris i accés al mercat de treball
- Adaptació dels serveis públics a una societat diversa, evitant la competència pels recursos públics.
- Integració en una cultura pública comuna

Té com a principis bàsics d'actuació, entre altres:

- Garantir el respecte, la igualtat i els drets humans.
- Assegurar una ciutadania basada en el pluralisme, la igualtat i el civisme com a norma de convivència.
- Incorporar la lluita contra el racisme i la xenofòbia

Amb els eixos i els principis establerts, s'elaboren les mesures d'actuació per poder complir l'objectiu inicial. Algunes de les idees són:

- Proposar rebaixar el període general, de deu anys a cinc anys, de residència regular i continuada per a l'accés a la nacionalitat. No obstant això, avui dia encara s'han de complir els deu anys establerts.
- El servei educatiu, el de salut i els serveis socials són els serveis públics considerats bàsics. Per això, amb el requisit d'empadronament, es pretén assegurar l'accés dels serveis públics a totes les persones, sense restriccions. Actualment, com hem esmentat anteriorment (punt 2.5), empadronat a un municipi, pots accedir-hi.

- Evitar la creació de nuclis d'infrahabitatge associats a la població d'origen estranger. D'aquesta manera, la intenció és assegurar l'allotjament digne als treballadors i les treballadores temporers i els drets de les persones que demanen asil.
- Consideren que la comunicació en català genera confiança, expressa la voluntat de pertinença i contribueix a la cohesió social. Per aquesta raó, es vol garantir el dret d'accés a l'aprenentatge del català. Ara, existeixen cursos gratuïts dirigits als nouvinguts.
- Una altra proposta és fomentar la comprensió del fet migratori a través dels mitjans de comunicació. És una mesura perquè la ciutadania autòctona pugui comprendre la situació dels immigrants i evitar el rebuig cap aquest col·lectiu, sigui per por o desconfiança.

Per tant, aquest projecte va intentar adaptar-se a la nova realitat social del 2008 i prendre mesura respecte als temes que podien generar conseqüències negatives i conflictes entre la ciutadania.

El *Pla de Ciutadania i Immigració de la ciutat de Barcelona 2018-2021* és un document oficial de l'Ajuntament de Barcelona i té un objectiu principal: "Fer una ciutat oberta, sense barreres socials visibles o invisibles, que fomenta la plena ciutadania a través de garantir els drets de les persones, que s'identifica amb la diversitat i que promou la interculturalitat." Per aconseguir-ho, es presenten un conjunt de propostes i mesures per adoptar entre els habitants, basant-se en tres eixos principals: "equitat, diversitat i interacció".

El pacte planteja diverses actuacions que facilitin l'acollida social d'aquest col·lectiu, principalment a través de la lluita contra la discriminació i de la integració de la diversitat i la interculturalitat entre el veïnatge. Amb els objectius esmentats, la manera d'obrar és a partir dels canvis relacionats amb la situació legal dels nouvinguts. Per exemple, una actuació que es vol portar a terme és la d'impulsar mesures que afavoreixin la regularització de les persones, com el reforç dels serveis d'assessorament jurídic i la inserció sociolaboral amb ofertes d'ocupació, amb les mínimes situacions d'irregularitat administrativa i de vulnerabilitat possibles. També opten per "reclamar a l'Estat que proporcioni un correcte finançament de les polítiques d'acollida a persones immigrants i refugiades aprofitant els Fons Europeus habilitats per aquesta finalitat i que actualment no arriben". Per tant, el pacte denuncia la gestió de l'estat espanyol respecte els ajuts econòmics que haurien d'anar dirigits als individus amb necessitats.

Un altre plantejament és la igualtat d'accés als serveis municipals, amb un seguiment i atenció sanitària a la població nouvinguda.

També utilitzen com a recurs per a la integració social l'àmbit laboral, propostes com la lluita contra l'explotació laboral de persones immigrades, contra les xarxes de tràfic d'éssers humans i la incorporació al mercat laboral de les persones migrades i refugiades.

Les mesures anteriors són algunes de les idees que suggereix l'Ajuntament de Barcelona per facilitar la situació dels immigrants, ja que veu necessari un canvi en l'organització i en el nivell de serveis dedicats a aquest problema social. Tanmateix, és un pla amb objectius que no són fàcils d'aconseguir i amb mesures proposades que, normalment, a la pràctica no acostumen a aplicar-se. Tret d'això, aquests projectes són necessaris per poder millorar a poc a poc, per trobar solucions i per no oblidar una qüestió que avui dia té conseqüències arreu del món.

2.7. CENTRES D'INTERNAMENT PER A ESTRANGERS

Un centre d'internament d'estrangers (CIE) és un espai públic de caràcter no penitenciari, però de gestió policial, on els estats retenen de manera cautelar i preventiva a estrangers sotmesos a expedients d'expulsió al seu territori nacional. És a dir, persones que es troben a Espanya de manera irregular i il·legal són tancades i hi poden estar fins a un màxim de seixanta dies. L'objectiu és agilitzar les expulsions d'aquestes persones al seu país d'origen, però si en aquest termini de temps no han sigut retornades, han de quedar en llibertat.

Tot i definir-se d'aquesta manera, com un "establiment no penitenciari" i "retenció de manera cautelar i preventiva", diverses entitats han denunciat⁴ que en la pràctica es tracta de "presons administratives" a causa de la manca de regulació i de normatives legals del país i que se'ls priva de la seva llibertat no per haver comès un delictes, sinó per la seva situació administrativa, no tenir els papers en regla, quan sovint es troben en un estat de total indefensió. També s'ha denunciat la manca d'espai, el fred i la falta de serveis a les cel·les, a més de les pràctiques rutinàries d'humiliació i maltractament.

Actualment, a Espanya hi ha set centres en funcionament: a València, Múrcia, Madrid, Algeciras, Tenerife, Las Palmas de Gran Canaria i, a Barcelona, el CIE de la Zona Franca.

---

⁴ A través de l'informe *Privació de llibertat per falta administrativa: què són els CIE?* elaborat per l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans, vinculat a la Universitat de Barcelona.

Respecte a la regulació, es poden iniciar els tràmits d'expulsió quan una persona cometi algun dels actes següents:

- Trobar-se il·legalment en territori espanyol (sense permís de residència).
- Treballar sense tenir el permís de treball, encara que disposi del permís de residència.
- Estar implicats en activitats contràries a l'ordre públic o a la seguretat de l'estat, o bé realitzar qualsevol mena d'activitats contràries als interessos espanyols.
- Haver estat condemnats, dins o fora d'Espanya, per delictes sancionats amb pena privativa de llibertat superior a un any.
- Amagar al Ministeri de l'Interior d'Espanya les circumstàncies relatives a la seva situació.
- No tenir maneres apropiades de viure, demanar al carrer o desenvolupar activitats il·legals.

Tot i això, l'ingrés de menors en aquests centres està prohibit.

El Ministeri d'Interior del Govern d'Espanya determina i garanteix els drets dels estrangers internats, com per exemple:

- Ser informat en un idioma que li sigui intel·ligible de la seva situació, així com de les resolucions judicials i administratives que l'afectin, i a ser assistit d'intèrpret si no comprèn o no parla castellà, de manera gratuïta si manqués de mitjans econòmics.
- Vetllar pel respecte de la seva vida, integritat física i salut, sense que pugui en cap cas ser sotmès a tractes degradants, i al fet que sigui preservada la seva dignitat i la seva intimitat.
- A no ser objecte de discriminació per raó d'origen, inclòs el racial o ètnic, sexe, orientació o identitat sexual, ideologia, religió, discapacitat o qualsevol altra circumstància personal o social.
- Rebre assistència mèdica i sanitària adequada i ser atès pels serveis d'assistència social del centre.
- A comunicar-se en l'horari establert en el centre, amb els seus familiars, funcionaris consulars del seu país o altres persones.

Tot i aquests drets, el règim d'internament en aquests centres es considera molt precari, ja que es vulneren molts drets humans, com el dret a la sanitat, el dret a la justícia, el dret a la intimitat, entre d'altres. A més, es denuncia a través de testimonis que els internats tenen restringida la comunicació amb l'exterior, que pateixen maltractaments i les instal·lacions es troben en condicions higièniques pèssimes. La polèmica sobre els CIE és que se sap poc o res del que els passa als detinguts dins, els quals són sotmesos a un règim pràcticament carcerari, tot i no haver comès delictes, sinó faltes administratives.

La Campanya Estatal pel tancament dels CIE i organitzacions com SOS Racisme lluiten pel tancament immediat d'aquests espais. Denuncien el que consideren una "criminalització sistemàtica" de les persones migrants i la "repressió" a la qual estan sotmesos per exercir el seu dret a la llibertat de moviment. Van assenyalar que l'estat espanyol exerceix una "constant opressió de les persones refugiades i migrants".

L'any 2014 diverses entitats van iniciar la campanya anomenada: *Tancarem el CIE de Barcelona*, que denuncia que el centre «no garanteix la seguretat i els drets de les persones retingudes» i que «priva de llibertat persones que no han comès cap delicte».

Des de l'any 2005, milers de persones en situació irregular que han entrat al territori per les Illes Canàries, Ceuta i Melilla, han estat traslladades a Barcelona pel mateix Estat a través de vols interns gestionats per la policia. Un cop a la ciutat, són internades al CIE de Zona Franca i transcorregut el màxim de seixanta dies de detenció són deixades en llibertat a la ciutat, amb una ordre d'expulsió vigent i sense resoldre la seva situació administrativa. D'aquesta manera, se les exposa a una difícil supervivència.

CIE de Tenerife

Font: *La Vanguardia*

CIE de Madrid

Font: *Ara.cat*

A més, a Espanya, existeixen dos Centres d'Estada Temporal per a Immigrants (CETI), a Ceuta i Melilla. Són establiments dedicats a la primera acollida d'immigrants i per sol·licitar l'asil. També per concedir serveis i prestacions socials bàsiques com l'allotjament o la manutenció, atenció sanitària i assistència legal. A diferència dels Centres d'Internament d'Estrangers, els CETI es caracteritzen per ser centres oberts, on la persona no està detinguda ni en disposició judicial, sinó que l'immigrant pot sortir i entrar i circular per Ceuta i Melilla, però no per tot el territori nacional.

Protestes contra el CIE de Barcelona

Font: *El Punt Avui*

3. LA IMMIGRACIÓ A PALAFOLLS

3.1. PADRÓ MUNICIPAL D'HABITANTS

El padró municipal d'habitants és un registre administratiu on consten els veïns d'un municipi. Comptabilitza els naixements, defuncions i canvis de residència. Està dividit per sexe, edat, nacionalitat i lloc de naixement. Cada ajuntament s'encarrega de la creació, la gestió i el manteniment del seu padró.

- Dades del 2019

Nombre d'habitants a Palafolls: 9.405 persones

	HOMES	DONES
De 0 a 14 anys	881	820
De 15 a 64 anys	3.233	3.187
De 65 a 84 anys	526	590
De 85 anys i més	50	118
TOTAL	4.690	4.715

Font: Idescat

Nombre d'immigrants a Palafolls en 2019: 513 persones

Amb nacionalitat estrangera, dels quals 244 són homes i 269 són dones.

Població. Per nacionalitat (continents) i sexe Palafolls. 2019								
	Espanyola	Estrangera						Total
		Resta UE	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	
Homes	4.446	115	26	51	5	39	8	4.690
Dones	4.446	118	41	28	23	48	11	4.715
Total	8.892	233	67	79	28	87	19	9.405

Font: Idescat

Nombre d'immigrants arribats a Palafolls en 2019: 74

NACIONALITATS	NOMBRE
Resta de la UE	19
Resta d'Europa	4
Àfrica	11
Amèrica	25
Àsia	1
Oceania	0
No consta	14

Font: Idescat

Fent referència a les dues últimes gràfiques, observem que la majoria de residents estrangers a Palafolls provenen de la resta de la Unió Europea, tot i que el continent que hi predomina en qüestió d'arribada l'any 2019 és Amèrica, el segon grup més alt d'habitants immigrants al poble, pertanyents, concretament, del sud del continent.

3.2 UN CAS ATÍPIC

El percentatge d'immigrants respecte a la població total de Palafolls és de 5,45%. En proporció, és un terç de tots els estrangers actuals a Catalunya (15,1%).

El percentatge de la població immigrant que va arribar l'any 2019 a Palafolls és de 0,7%. En relació amb les dades de Catalunya, la quantitat de nous immigrants en 2019 no és ni un terç del total en el territori, 2,65%. Per tant, hi ha molts menys immigrants a Palafolls que a Catalunya.

Palafolls, a més de no seguir el model de la comunitat autònoma en quantitat d'arribats l'any 2019 ni en residents estrangers totals, tampoc el compleix amb les nacionalitats d'aquest grup. A l'apartat 3.2.4 del treball, esmentàvem que des del 2000 fins al 2019 la ciutadania que abunda a tot el territori català és la marroquina, en canvi, a Palafolls la majoria d'immigrants prové de la resta de la Unió Europea. Aquest esdeveniment no varia cap any des del 2000, tot i que el nombre d'habitants total era la meitat que actualment.

Població. Per nacionalitat (continents) i sexe Palafolls. 2000								
	Espanyola	Estrangera						Total
		Resta UE	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	
Homes	2.566	25	3	28	0	5	0	2.627
Dones	2.553	28	4	16	0	5	2	2.608
Total	5.119	53	7	44	0	10	2	5.235

Font: Idescat

Aquestes dades demostren que el poble és un cas atípic, amb una situació peculiar, ja que en cap de les tres comparacions (nombre de residents estrangers, nombre d'arribats l'any 2019 i nacionalitat estrangera predominant) segueix el model de Catalunya.

La poca rebuda d'immigrants al poble pot ser per diverses causes. Primerament, no hi ha transport eficient. No hi ha tren i la connexió d'autobusos tampoc és gaire bona. Això crea la necessitat de tenir cotxe i, per tant, més despeses econòmiques. Una altra causa pot ser que hi ha poca feina. Hi ha pocs comerços i poca mà d'obra, per tant, es troben sense possibilitats d'aconseguir diners. Diversos aspectes el fan una localitat singular, com que és un poble petit i poc conegut, sense turisme ni oportunitats d'establir-se fàcilment per la manca de treball i el preu elevat dels habitatges.

3.3. COMPARACIÓ AMB MALGRAT DE MAR I BLANES

A més, per reforçar la conclusió que el nostre poble és un cas insòlit, l'hem comparat amb els dos pobles del seu voltant, Malgrat de Mar i Blanes.

Amb les dades del padró municipal de cada poble podem veure si els dos municipis anteriors s'adeqüen al model de Catalunya.

- MALGRAT DE MAR

Malgrat de Mar és un poble de la comarca del Maresme. El nombre d'habitants total l'any 2019 és de 18.579, el doble que Palafolls.

Ara bé, habitants amb nacionalitat estrangera hi ha un total de 2.122 persones, per tant, un 11,4% de la població són immigrants. En 2019 van arribar al territori 281 immigrants, és a dir, un 1,5% del total d'habitants.

- **BLANES**

Blanes pertany a la comarca de la Selva. Aquest és molt més gran que Palafolls i Malgrat de Mar, ja que el nombre d'habitants total l'any 2019 és de 39.028.

En 2019, hi residien 6.065 persones amb nacionalitat estrangera, el que equival a un 15,5% de 100%, dels quals 963 van arribar aquell mateix any. Són un 2,47% de la població total.

Els dos pobles esmentats anteriorment segueixen el model de Catalunya. Blanes té el mateix percentatge d'immigrants que Catalunya, ja que els dos arriben al 15% d'aquest grup de persones. Tot i que Malgrat no arriba a aquesta quantitat, té l'11%, per tant, també s'apropa, en proporció, a l'exemple. Tot i això, quan parlem d'arribats l'any 2019, Malgrat de Mar deixa d'adequar-se al prototip de Catalunya i es queda en 1,5% d'immigrants. Mentre que, Blanes no deixa de ser un cas comú, arribant al 2,47% de persones estrangeres vingudes al 2019, com Catalunya, que aconsegueix un 2,65%.

Per tant, inclòs entre els pobles del seu voltant, confirmem que Palafolls és un cas particular, ja que en cap dels casos s'aproxima al percentatge de Catalunya, a diferència de Blanes i Malgrat de Mar.

3.4. AJUDES

Palafolls compta amb una regidoria de Serveis Socials i igualtat, dedicada als serveis socials que l'Ajuntament proporciona a tota la ciutadania. S'encarrega de l'atenció i assessorament als individus en situacions de risc social que necessiten ajuda davant la seva situació.

L'equip està format per dues treballadores socials i dues educadores, les quals són professionals de l'EBASP (Equip Bàsic d'Atenció Social Primària) i es dediquen a:

- La recepció i atenció de demandes socials.
- La gestió de tràmits, tant municipals com d'altres administracions.
- La detecció i prevenció de situacions de risc social o exclusió.

Ofereixen els serveis següents:

- Servei d'Assessorament Jurídic: Assessorament i informació sobre qualsevol aspecte o situació jurídica a qui ho necessiti.
- Prestació Social: Fa arribar a la població els ajuts proporcionats per la Generalitat, els quals depenen dels ingressos econòmics de la unitat familiar.
- Tramitació i gestió d'ajuts econòmics: Són ajuts econòmics que poden sol·licitar les famílies empadronades en el municipi. L'ajut es concedirà en funció dels ingressos econòmics, la situació familiar, laboral, de salut, etc.

Aquestes prestacions van dirigides a tots els residents que ho necessitin, per tant, estan a disposició dels nouvinguts que es trobin en una situació de risc.

Com a suport dedicat concretament a immigrants, a Palafolls s'imparteix un curs de català, amb diferents nivells, per poder facilitar la inclusió d'estrangers tant a escala social com laboral, ja que saber la llengua els beneficiarà a l'hora de trobar feina. A qui ha arribat fa poc d'un altre país s'ofereix de manera gratuïta.

MARC PRÀCTIC

4. METODOLOGIA:

Per poder confirmar la hipòtesi inicial del treball hem dut a terme una enquesta dirigida a la població no immigrant que resideix a Palafolls. La intenció dels qüestionaris és poder deduir si els habitants tenen una opinió positiva o negativa de la immigració. L'enquesta consta d'un total de vint preguntes relacionades amb aspectes tant econòmics com culturals i sobre sanitat i educació.

També vam dur a terme un qüestionari per als immigrants de Palafolls, perquè també és important conèixer la seva percepció i situació. L'enquesta consta de catorze preguntes sobre l'opinió personal dels estrangers.

Amb els dos resultats hem pogut contrastar les respostes i analitzar si els ciutadans tenen la mateixa percepció que els immigrants o tenen punts de vista diferents.

Per tant, el procés metodològic dut a terme per confirmar o rebutjar la hipòtesi de si la població de Palafolls rep la immigració externa com un aspecte negatiu és l'estudi estadístic de les respostes de la ciutadania de Palafolls i els materials utilitzats són les dues enquestes.

Els dos qüestionaris es troben a l'annex del treball.

- **Qüestionari 1:** Qüestionari a la població de Palafolls
- **Qüestionari 2:** Qüestionari a persones estrangeres a Palafolls

5. ANÀLISI DELS RESULTATS

Primerament, cal aclarir que la quantitat de respostes obtingudes en l'enquesta a persones no immigrants de Palafolls, 126 respostes, és més elevada que la quantitat de qüestionaris respostos per persones immigrants a Palafolls, 23 respostes. Tot i això, els resultats són comparables, ja que la proporció de població que hi ha al poble amb relació al nombre d'immigrants que hi viuen és molt desigual, de tots els habitants, només un 5'45% són persones estrangeres.

Les dues primeres preguntes, dels dos qüestionaris, són per obtenir informació personal respecte a la població. Podem observar que l'edat dels enquestats es comprèn entre els 16 i els 50 anys. En el primer qüestionari, la majoria són joves entre els setze i trenta anys, i en el segon hi predomina la franja d'edat dels trenta a cinquanta anys. Sobre el lloc de residència, en tots dos casos, més del 80% del total resideixen actualment a Palafolls, com podem veure a l'annex.

Cal fer referència a la pregunta 3 del qüestionari 2, a l'annex, on es pregunta l'any d'arribada al poble de la persona enquestada. Més de la meitat dels enquestats afirmen arribar entre el 1998 i el 2010, resposta que recolza el fet que la tercera onada migratòria a Catalunya va ser quan va arribar el nombre més elevat d'immigrants i, concretament, de fora del país.

Ara bé, quant a l'opinió de la població de Palafolls, tal com es pot veure al gràfic de la pregunta tres del primer qüestionari, aproximadament la meitat de la població palafollenca ha determinat que el nombre d'immigrants que hi ha actualment a Catalunya és o bé acceptable, o bé alt, amb un 43'7% en ambdós casos. El percentatge restant han dit que aquest nombre és excessiu i una quantitat mínima considera que poc.

En canvi, si preguntem el mateix, però pel que fa a Palafolls, coincideix amb la resposta d'un nombre d'immigrants acceptable, amb un 41'3%. Però, l'altra meitat opina que hi ha pocs estrangers, una petita part pensa que la xifra és alta i un 1'6% excessiva, com observem a la pregunta 4 de la mateixa enquesta.

Quant a l'asil, les respostes són força equilibrades, tot i que el percentatge més alt correspon al fet que s'hauria d'acollir sense restriccions i, seguidament, que s'ha d'acollir, però només si es comprova que l'immigrant es troba en perill. A la gràfica de la pregunta cinc veiem que no hi ha cap persona que hagi votat per no acollir.

Com veiem a l'annex, respecte a les persones que venen a guanyar-se la vida, només un 7'6% voldria tornar-los al seu país d'origen, la resta concediria el permís

de residència a aquest col·lectiu, però un 42'1% primer tindria en compte si la persona fa anys que viu i treballa al territori.

A la pregunta 4 del qüestionari dirigit a la població estrangera, un 69'6% està disconforme amb la tolerabilitat legal de Catalunya amb els immigrants, ja que un 8'7% pensa que no és gens tolerable i el 60'9% restant que podria ser millor. Tot i això, la resta, un 30'4%, es mostra conforme.

Pel que fa a l'ajuda que proporciona l'estat als immigrants, hi ha variacions entre el punt de vista dels immigrants i els no immigrants. Com veiem a la gràfica de la pregunta 7, un 12'7% de la població de Palafolls opina que és massa i un 11'9% molta; en canvi, a la cinquena pregunta, cap dels habitants estrangers considera que es proporciona molta ajuda. Tot i això, el percentatge de les respostes bastant i poca, en ambdós casos, és equilibrat i el més alt. Això sí, un 3'2% de palafollencs pensa que no reben cap ajut, mentre que els nouvinguts, amb una gran diferència, opina el mateix amb un 26'1%.

Fent referència a la gràfica 8 del primer qüestionari i a la 6 del segon, un 52'2% dels immigrants pensa reben de l'Estat menys del que aporten, mentre que la població no immigrant, un 48'4%, pensa tot el contrari, que reben més del que aporten. Però un 34'9% està d'acord en el fet que reben menys per part de l'Estat.

Tenint en compte que la població de Palafolls respon des del que pot veure i escoltar i els immigrants des de l'experiència personal, podem deduir que els palafollencs i palafollenques no estan prou conscienciats amb la situació real del col·lectiu.

Sobre l'opinió de la població espanyola cap als immigrants podem veure una clara coincidència d'opinions, ja que, en els dos qüestionaris, més del 65% creu que és dolenta, concretament, un 80'2% els no immigrants i un 69'6% els estrangers. Un 8'7% i un 13%, respectivament, que és bona i un 11'1% i 17'4%, indiferent. En canvi, l'opinió de la immigració cap a la població de Palafolls és bona en un 78'3%, el 17'4% li és indiferent i dolenta un 4'3%, com podem observar a la pregunta 7, a l'annex.

El punt de vista dels habitants del poble és que el tracte que reben per part dels immigrants és, majoritàriament, amb normalitat. Un 31% pensen que amb desconfiança, amb amabilitat un 13'5% i un mínim amb menyspreu.

A les gràfiques de les preguntes nou i deu, no hi ha cap immigrant que hagi votat que el tracte que es rep és diferent segons la nacionalitat. Tenint en compte aquesta opinió, podem observar que la població palafollenca està conscienciada d'aquest fet, ja que un 89'7% pensa igual, i només un 10'3% diu que no és així. A més, a la

pregunta deu, dirigida als immigrants, són més de tres quartes parts, un 78'3%, que consideren que hi ha treballs determinats segons la nacionalitat.

Respecte a la contribució d'immigrants en l'àmbit laboral, un 65'9% de la població opina que fan treballs que els espanyols no volen fer. Però, tot i això, un 34'1% creuen que fan una important contribució a l'economia. Un 13'5% pensa que treuen llocs de treball i que fan que baixin els salaris perquè n'accepten de més baixos, un 23'8%.

Tractant àmbits com la sanitat i l'educació, la majoria de la població pensa que l'arribada d'estrangers no influeix en la situació d'aquests serveis públics, perquè més del 75% ha respost que no. Fent referència a les gràfiques 13 i 14 del qüestionari 1, només una cinquena part opina que els fa empitjorar, és a dir, poc més d'un 20%.

Culturalment, el 87% de la població estrangera diu que està disposada a integrar-se en la cultura espanyola i catalana (pregunta 14), però mantenint la seva cultura. Tot i que la resta, un 13%, opina que s'ha d'integrar totalment i cap està en contra de fer-ho. Si ho comparem amb l'opinió dels habitants de Palafolls, la gràfica de la pregunta 15 mostra que el 50'8% creuen que els immigrants haurien de conservar la seva cultura, només un 35'7% pensa que sí, però sense aspectes que molestin a la resta, i un 13'5% que haurien d'oblidar-la i adaptar-se a les d'aquí. La majoria d'enquestats, un 70'6%, pensa que els immigrants sí que enriqueixen la nostra cultura i quasi un 30% pensa el contrari.

Fent referència a les gràfiques 11 i 12 de la segona enquesta, no hi ha cap persona que hagi votat que mai s'ha sentit discriminat ni que tampoc coneix a ningú que no. Quasi la meitat diuen que sí que s'han sentit discriminats més d'una vegada per ser immigrants i el 26'1% opinen que sí i gent que coneixen també. Només un 13% diu que no, però gent coneguda sí. Aleshores, amb les respostes sobre experiències personals veiem que la discriminació ha sigut a través de comentaris despectius i de burla, i de dificultats per llogar un pis pel fet de ser immigrants. Per exemple, una experiència desagradable en què la persona es vas sentir ofesa és a causa d'un comentari despectiu: "Respondiendo a un aviso de trabajo en un periódico de Barcelona, me dijeron: "Vete a tu país, muerta de hambre", cuando la realidad es que mi país Argentina, acogió a miles de inmigrantes españoles y el gobierno argentino los ayudó muchísimo."

Hi ha una pregunta concreta sobre si llogarien un pis a immigrants. Tot i que més de la meitat diuen que sí, hi ha un percentatge elevat, un 35'7% que no o preferiria que no. També es pregunta si els molestaria viure en el mateix barri que molts immigrants: més de la meitat pensen que no i un 30'2% que sí.

Una pregunta va dedicada als comentaris racistes que podem escoltar dia a dia. Respecte a la població de Palafolls, un 20'6% diu que no escolta comentaris racistes, el 30'2% que sí, però pocs i el 49'2% considera que més d'un. Els residents immigrants, en canvi, consideren que escolten algun (56'5%), un 30'4% també pensa que n'escolta, però més d'un i un 13% que no. Ho podem veure a les preguntes 19 i 13 de l'annex.

L'última pregunta de la primera enquesta engloba la intenció de les preguntes anteriors i resumeix la hipòtesi del treball. Com veiem a la gràfica, més de la meitat, 55,6%, pensen que la immigració no és ni positiva ni negativa. Un 27% pensa que és positiva i un 17'5% negativa.

CONCLUSIÓ

Un cop acabada la recerca i conclòs el treball, podem afirmar que la hipòtesi inicial, la població de Palafolls rep la immigració externa com un aspecte negatiu ha sigut refutada.

Els habitants palafollencs, majoritàriament, són conscients de les discriminacions que pot patir aquest col·lectiu i cal destacar que respecte a la integració dels immigrants a la sanitat, l'educació i en l'àmbit laboral tenen una visió molt favorable. Tanmateix, hem observat que quant a la situació econòmica no hi ha gaire coneixement, ja que comparant la percepció dels estrangers pel que fa als recursos que proporciona l'Estat, veiem que hi ha un grau alt de disconformitat, en canvi, els palafollencs i palafollenques opinen que reben una elevada quantitat d'ajuda. Culturalment, els ciutadans accepten que enriqueixen la nostra societat i, per tant, es crea un poble més divers. No obstant això, hem detectat que, en general, la immigració enquestada se sent o s'ha sentit discriminada a Catalunya.

Tot i això, volem remarcar que els resultats, en alguns casos, han estat bastant equilibrats. La hipòtesi és refutada perquè hi ha una majoria que hi predomina, però la diferència de percentatges no és alta. Així que, el grau d'acceptació no es basa en una majoria desmesurada, sinó més aviat ajustada.

L'elaboració del treball, a més de refutar la hipòtesi principal, ens ha permès assolir els objectius establerts a l'inici del treball i establir altres conclusions.

Hem conegut com ha evolucionat la immigració a Catalunya al llarg de la història i hem conclòs que la causa més freqüent dels moviments migratoris és la situació econòmica de les persones. És a dir, gran part d'emigracions es deuen a la manca de treball o baixos salaris del territori emissor i es marxa en cerca d'una feina per aconseguir l'aspiració de tenir una vida millor i digna, amb més comoditats i facilitats econòmiques.

Amb l'estudi de la immigració, també ens hem adonat dels obstacles que pateixen les persones que decideixen arribar a un nou país. El moment inicial de l'arribada és molt complicat perquè et trobes sense feina ni habitatge i, la majoria de vegades, sense familiars o amics al teu voltant. Aleshores, has de sobreviure en condicions pèssimes i inestabilitats tant legals com econòmiques.

Un fet del qual no teníem coneixement són els Centres d'Internament per a Estrangers. Són uns centres que vulneren els drets dels humans per no saber administrar adequadament un conflicte social que va començar fa anys. Pensem que davant la impossibilitat de regular la situació de totes les persones nouvingudes i de proporcionar els serveis que es mereixen, la solució més fàcil és retornar-los al seu país d'origen. Tot i això, la majoria de vegades aquestes deportacions no acaben en res, ja que tampoc s'aconsegueix dur a terme les deportacions. Per això mateix, fa pensar que més que tenir intencions de regular la situació és més aviat una forma de discriminació i violació dels drets pel sol fet de ser immigrant.

Per acabar, els acords que s'estableixen cada determinats anys per part de la Generalitat de Catalunya, com el *Pacte Nacional per a la Immigració* o el *Pla de Ciutadania i Immigració de la ciutat de Barcelona 2018-2021*, amb la intenció d'impulsar la integració de la immigració a la societat, pensem que demostren que la població autòctona no acull als estrangers, sigui per discriminació o simplement, per indiferència. El fet que s'hagin d'acordar actuacions com "Incorporar la lluita contra el racisme i la xenofòbia" o "Fomentar la comprensió del fet migratori a través dels mitjans de comunicació" evidencien la poca acceptació que rep aquest col·lectiu.

AGRAÏMENTS

Per finalitzar, vull donar les gràcies a totes les persones que m'han acompanyat durant la realització del treball.

Gràcies als meus pares, per entendre'm sempre, recolzar-me tot el temps i ajudar-me quan ho he necessitat.

Agrair especialment a la meva amiga, per escoltar-me i donar-me ànims.

Moltes gràcies a totes les persones que van dedicar el seu temps a respondre les enquestes.

Moltes gràcies a totes les persones estrangeres per contestar les meves preguntes i resoldre els dubtes sense problema.

Per últim, agrair al meu tutor de treball de recerca la seva preocupació, dedicació i ajuda des del principi.

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

Libres:

Albet Mas, A., Benejam Arguimbau, P. *Geografia*. 1a ed., Vicens Vives, 2014. 212-225 p. ISBN: 9788468200040

Busquets, Jaume., Cucala, Adolf., *Geografia*. 2a ed., Barcanova, 2020. 2016. 156-164 p. ISBN: 9788448951504

García Sebastián, M., Gatell Arimont, C., Risques Corbella, M. *Història*. 1a ed., Vicens Vives, 2016. 320, 354-357 p. ISBN: 9788468236056

Documents oficials:

Carnicer, Alonso., Grimal, Sara., Tatjer Mercè. *Barraques/BCN, Guia d'història urbana*. Museu d'Història de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 2011.
<<http://www.bcn.cat/museuhistoriaciutat/docs/guiaBarraquesBCN.pdf>>

Pla de Ciutadania i Immigració de la ciutat de Barcelona 2018-2021. Generalitat de Catalunya, 2017.
<https://ajuntament.barcelona.cat/novaciutadania/sites/default/files/documents/1._pla_immigracio_i_ciutadania.pdf>

Palau, Robert. *La immigració, ara i aquí*. Catalunya 2008. Dades estadístiques. Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya, 2008.
<<https://www.idescat.cat/serveis/biblioteca/docs/cat/immigracio08.pdf>>

Un pacte per viure junts i juntes, Pacte Nacional per a la Immigració. Generalitat de Catalunya, 2008.
<http://www.gencat.cat/eapc/revistes/RCDP/Documents_interes/RCDP_40/4A_Pacte_Nacional_Immigracio_ca_doc_final_rcdp40.pdf>

Pàgines webs oficials:

Idescat, Institut d'Estadística de Catalunya, Moviments migratoris, Immigracions externes, Població estrangera, Padró municipal d'habitants.
<<https://www.idescat.cat/pub/?id=pmh&n=864>>

Instituto Nacional de Estadística, Cifras de población.

<<https://www.ine.es/prensa/np980.pdf>>

Ministerio del Interior, Gobierno de España. Extranjería, Nacionalidad española.

<<http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria>>

Altres:

Ajuntament de Palafolls, Regidories, Serveis Socials i igualtat.

<<https://www.palafolls.cat/pl11/ajuntament/regidories/id14/serveis-socials.htm>>

Barceló, Joan. *Les barraques de Montjuïc, mig segle de l'espurna de la lluita veïnal, societat*. Ara.cat, 2018.

<https://www.ara.cat/societat/barraques-Montjuic-espurna-lluita-veinal_0_2102189826.html>

Bofarull, Josep Maria. *Geografia, el bloc de 2n de batxillerat. Processos migratoris a Catalunya*, 2020.

<<https://geografiabatxillerat.wordpress.com/2014/12/14/processos-migratoris-a-catalunya/>>

Immigrants a Catalunya, Moments (Vídeo). RTVE, 2017.

<<https://www.rtve.es/alacarta/videos/moments/moments-immigrants-catalunya/2859017/>>

Moreno Cullell, Vicente. *La immigració a Catalunya en el segle XX: de l'èxode rural a les primeres migracions peninsulars (1877-1939)*. Sàpiens, 2011.

<<https://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/05/26/la-immigracio-a-catalunya-en-el-segle-xx-de-l%e2%80%99exode-rural-a-les-primeres-migracions-peninsulars-1877-1939/>>

Moreno Cullell, Vicente. *La immigració a Catalunya en el segle XX: la llarga postguerra (1939-1959)*. Sàpiens, 2011.

<<https://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/05/27/la-immigracio-a-catalunya-en-el-segle-xx-la-llarga-postguerra-1939-1959/>>

Moreno Cullell, Vicente. *La immigració a Catalunya en el segle XX: les migracions massives dels anys del desenvolupament (1960-1975)*. Sàpiens, 2011.

<<https://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/05/31/la-immigracio-a-catalunya-en-el-segle-xx-les-migracions-massives-dels-anys-del-desarrollo-1960-1975/>>

Sevillano - Barcelona. Museu d'Història de la Immigració de Catalunya (MHIC).
<<http://www.mhic.net/la-andana-y-el-sevillano-migraciones-del-s-xx-2/>>

Situació inèdita en les onades migratòries a Catalunya. Informatius Catalunya Ràdio, 2015.
<<https://www.ccma.cat/catradio/alacarta/informatius-catalunya-radio/situacio-inedita-en-les-onades-migratories-a-europa/audio/878682/>>

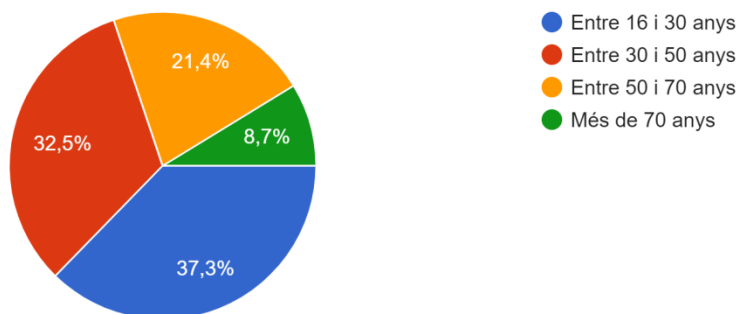
ANNEXOS

• QÜESTIONARI A LA POBLACIÓ DE PALAFOLLS

Pregunta 1

Edat

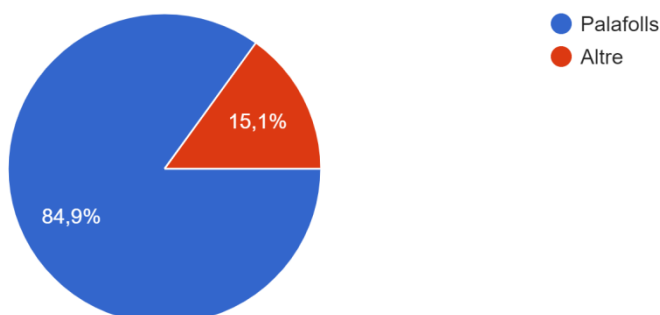
126 respuestas

Pregunta 2

Lloc de residència

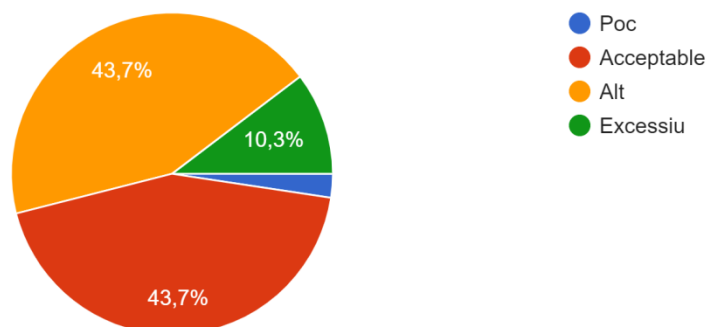
126 respuestas

Pregunta 3

Creu que el nombre d'immigrants que hi ha actualment a Catalunya és...?

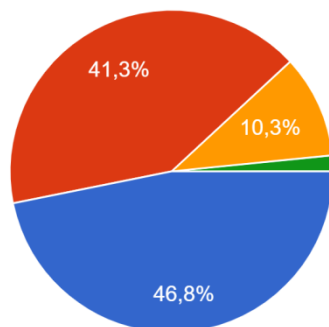
126 respuestas

Pregunta 4

I a Palafoolls?

126 respuestas

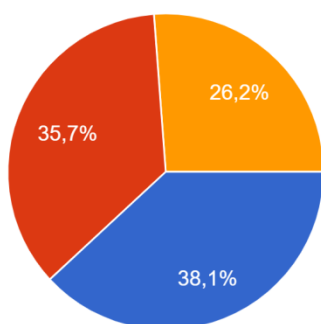

- Poc
- Acceptable
- Alt
- Excessiu

Pregunta 5

Respecte a les persones que sol·liciten asil s'haurien de...

126 respuestas

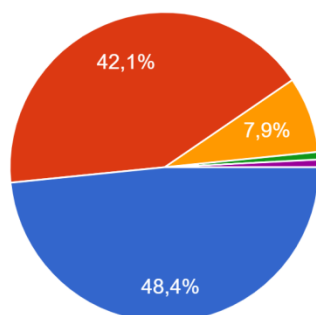

- Acollir sense restriccions
- Acollir-les si es comprova que estan en perill en el seu país
- Acollir a un número limitat, si es comprova que estan en perill en el seu país
- No acollir-les

Pregunta 6

I si són persones que venen per guanyar-se millor la vida, però sense permís d'estança?

126 respuestas

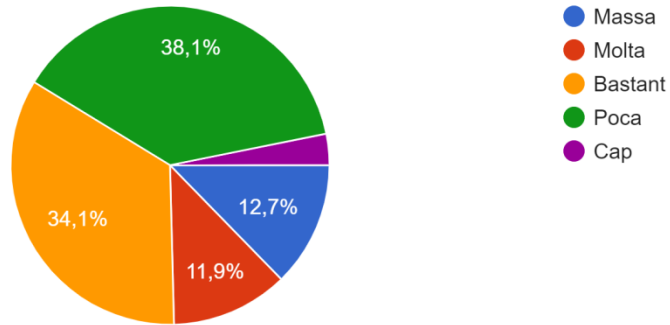

- Concedir aquest permís
- Concedir el permís si fa anys que hi viuen i tenen treball
- Tornar-los al seu país d'origen
- Deixar-ho com estan
- Concebre'ls aquest permís

Pregunta 7

Sobre l'ajuda que proporciona l'Estat a la població estrangera, pensa què és...?

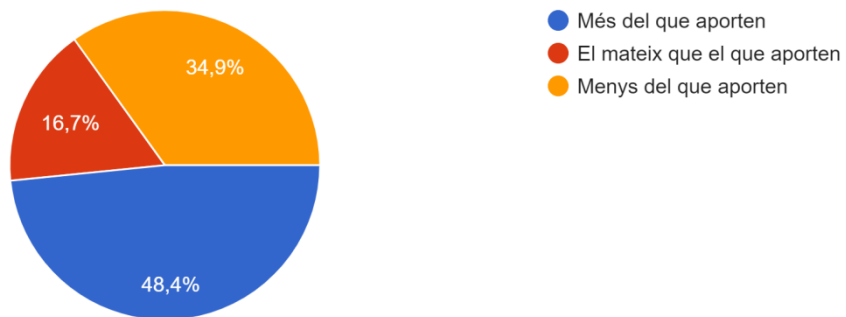
126 respuestas

Pregunta 8

Els immigrants reben de l'Estat

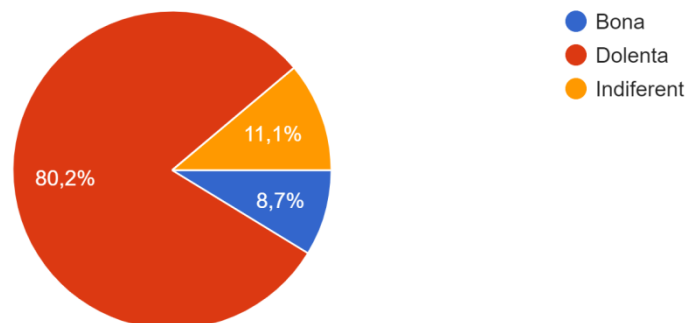
126 respuestas

Pregunta 9

Quina creu què és l'opinió de la població espanyola cap a la immigració?

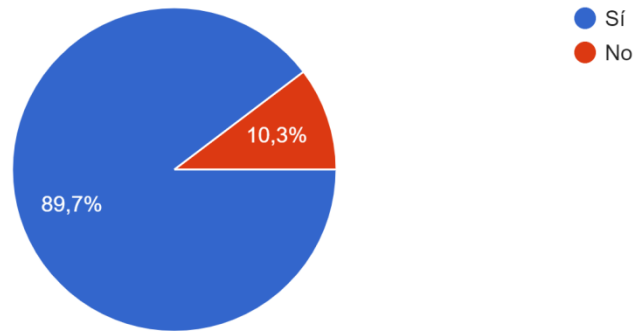
126 respuestas

Pregunta 10

Creu que segons la nacionalitat de l'immigrant, el tracte que rep és diferent?

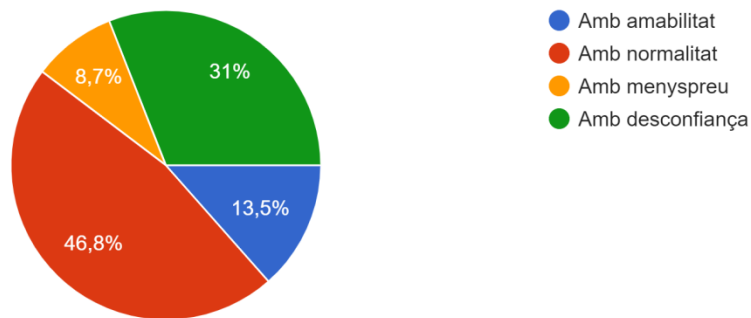
126 respuestas

Pregunta 11

Com creu que els immigrants tracten a la població?

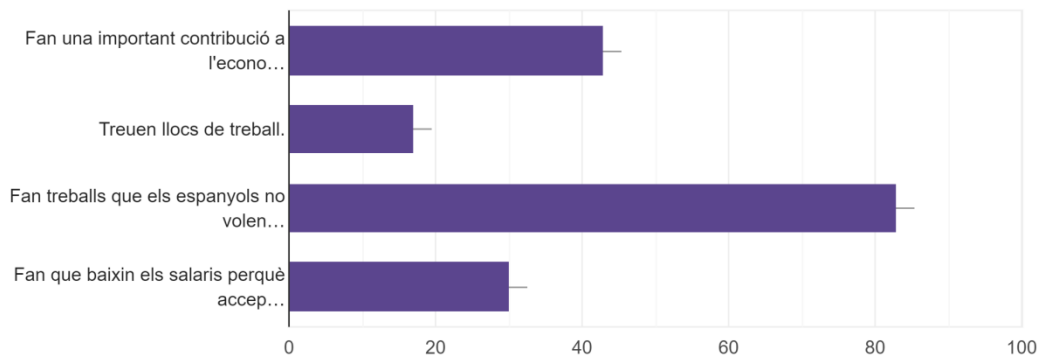
126 respuestas

Pregunta 12

Què opina sobre la contribució dels immigrants en l'àmbit laboral?

126 respuestas

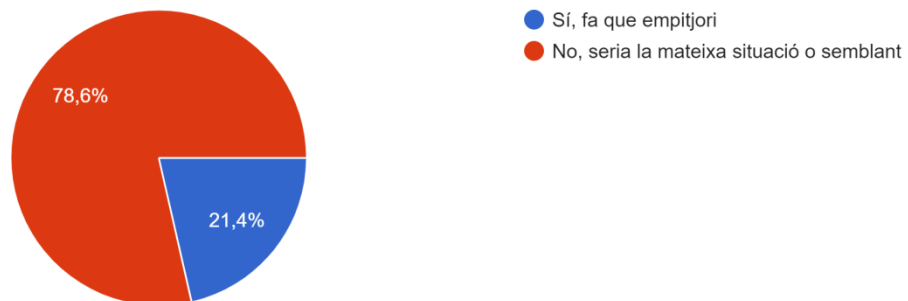

Pregunta 13

Pensa que la presència d'aquest grup influeix en l'atenció sanitària pública?

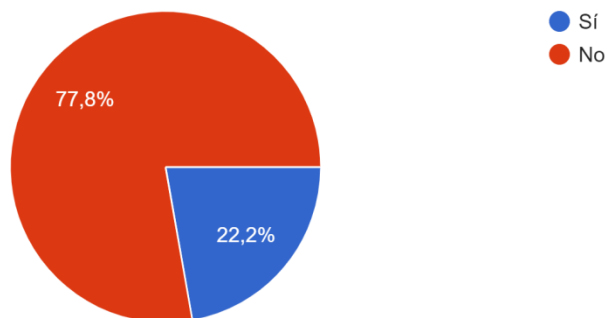
126 respuestas

Pregunta 14

Sobre l'educació, la presència d'estrangers empitjora la qualitat d'ensenyament?

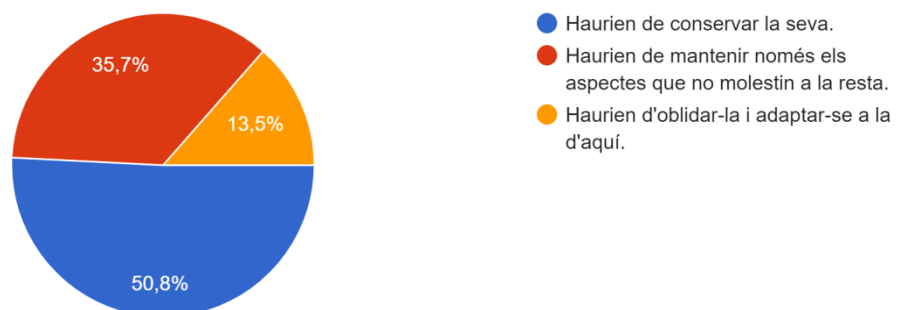
126 respuestas

Pregunta 15

Respecte la seva cultura...

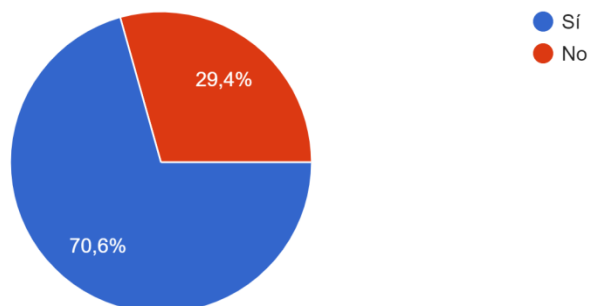
126 respuestas

Pregunta 16

Els immigrants enriqueixen la nostra cultura?

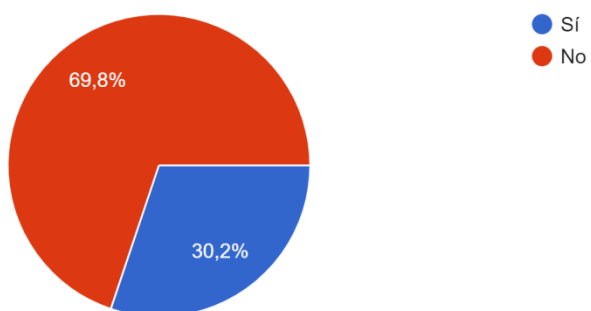
126 respuestas

Pregunta 17

Li molestaria viure en el mateix barri en el qual viuen molts immigrants?

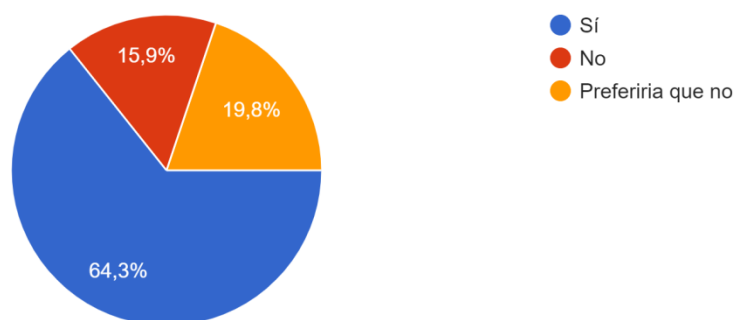
126 respuestas

Pregunta 18

Llogaria un pis a immigrants?

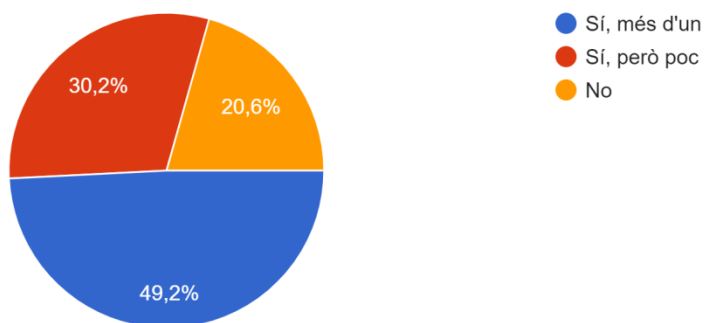
126 respuestas

Pregunta 19

Últimament, ha escoltat cap comentari en contra dels immigrants?

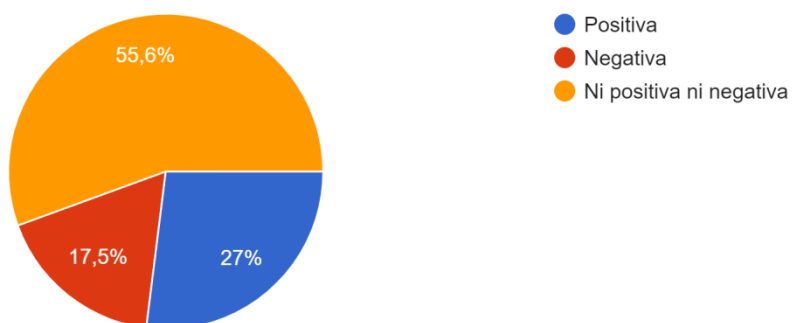
126 respuestas

Pregunta 20

En general, la immigració és...

126 respuestas

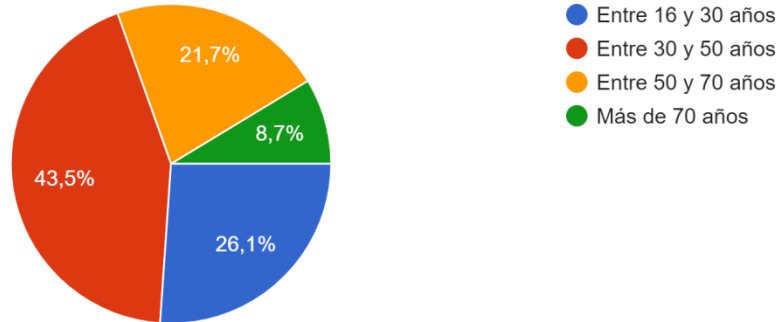
•

• QÜESTIONARI A PERSONES ESTRANGERES A PALAFOLLS

Pregunta 1

Edad

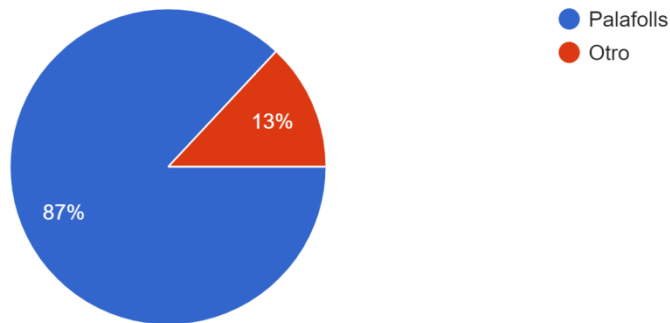
23 respuestas

Pregunta 2

Lugar de residencia

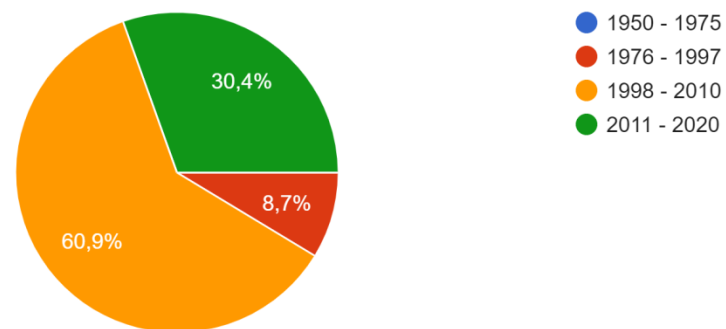
23 respuestas

Pregunta 3

¿Qué año llegó a Palafolls?

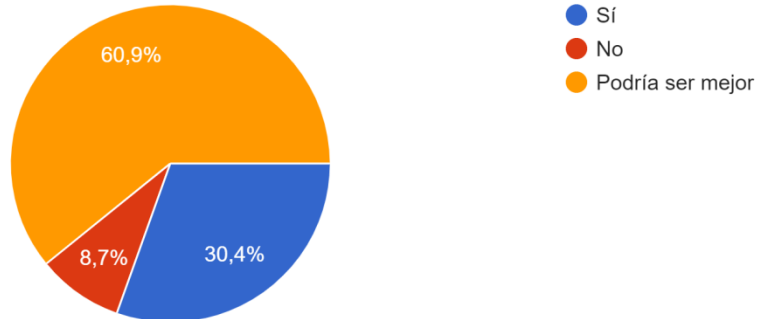
23 respuestas

Pregunta 4

¿Cree que Catalunya, a nivel legal, es tolerable con los inmigrantes?

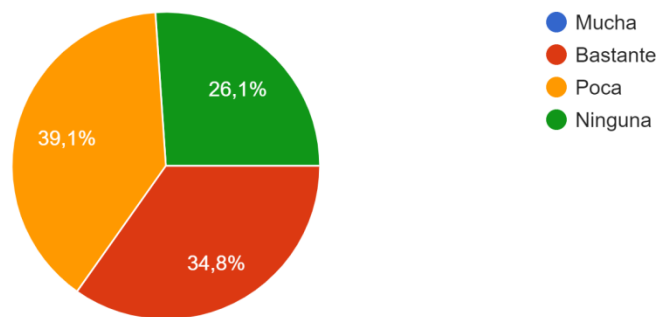
23 respuestas

Pregunta 5

¿Sobre la ayuda que proporciona el Estado a los extranjeros, piensa que es...?

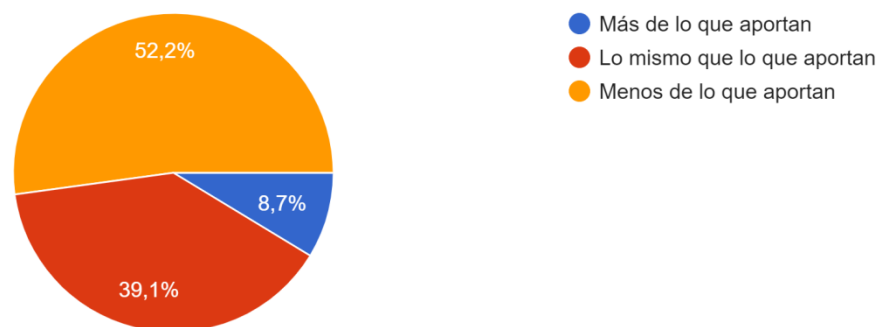
23 respuestas

Pregunta 6

Piensa que reciben del Estado...

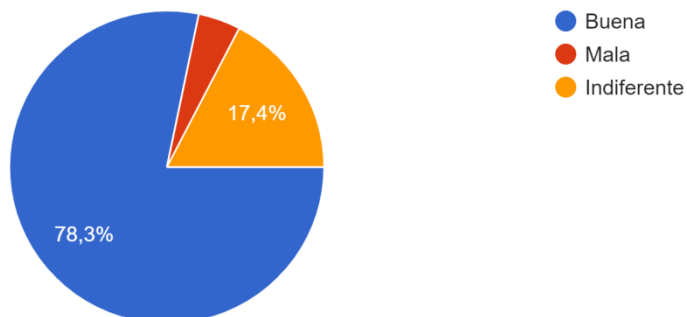
23 respuestas

Pregunta 7

¿Cuál es su opinión respecto a la población española?

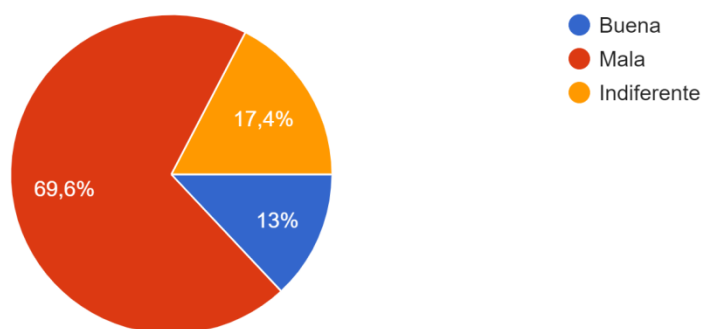
23 respuestas

Pregunta 8

¿Cómo piensa que es la opinión de la población española hacia la inmigración?

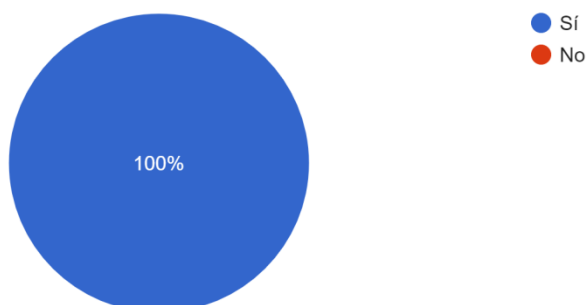
23 respuestas

Pregunta 9

¿Cree que según la nacionalidad que tenga una persona (sin ser español/a), el trato que recibe es diferente?

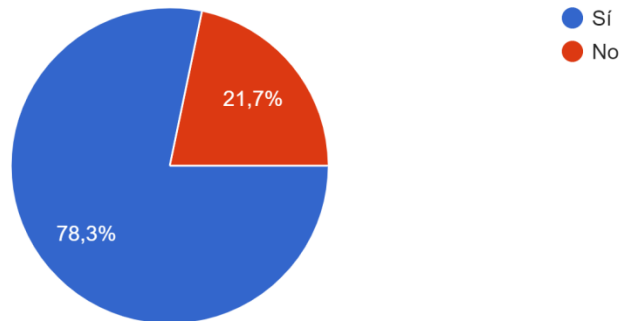
23 respuestas

Pregunta 10

¿Cree que hay trabajos determinados a personas concretas solo por su nacionalidad?

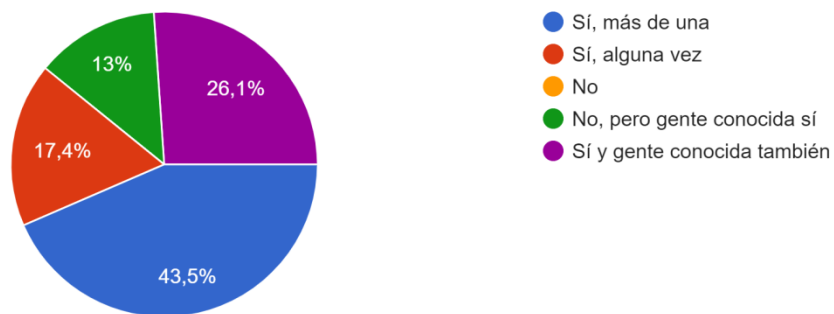
23 respuestas

Pregunta 11

¿Alguna vez se ha sentido discriminado por ser inmigrante?

23 respuestas

Pregunta 12

Si es que sí, puede explicar algún caso:

Resposta 1: A la hora de alquilar un piso es más complicado

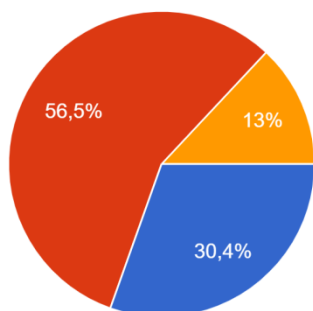
Resposta 2: Respondiendo a un aviso de trabajo en un periódico de Barcelona, me dijeron, "Vete a tu país, muerta de hambre", cuando la realidad es que mi país Argentina, acogió a miles de inmigrantes españoles y el gobierno argentino los ayudó muchísimo.

Resposta 3: Cuando llegué, las primeras semanas en el instituto escuché alguna burla como panchita o que volviera a mi país

Pregunta 13

¿Escucha comentarios racistas en su día a día?

23 respuestas

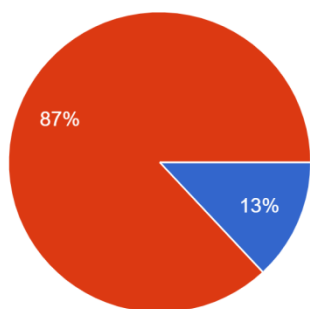

- Sí, bastantes
- Alguno
- No

Pregunta 14

¿Cree que tiene que integrarse culturalmente en la cultura espanyola/catalana?

23 respuestas

- Sí, totalmente
- Sí, pero manteniendo su cultura
- No, únicamente mantener su cultura

